

Tidskrift för **SCHACK**

Nr 3 - 4 • Mars - April 1951 • Årg. 57

VM i Moskva

Botvinnik gör första draget i första partiet.

De 12 första partierna med
kommentarer
i detta nummer

TIDSKRIFT FÖR SCHACK 1951

Expedition: Drottninggatan 29 C, Stockholm. Postgirokonto 3973.
Annonsavdelningen: Telefon 31 67 22 (kl. 9—10).

Redaktör och ansvarig utgivare:

Erik Lundin, Alströmergatan 32, uppg. 8, 4 tr., Stockholm.
Telefon: 11 61 95 (säkrast kl. 12—13).

PRENUMERATIONSPRIS: KR. 8:—.

Postgiro 3973

Ett litterärt evenemang!

I stort upplagda artiklar av våra främsta recensenter bedömes och berömmes över hela linjen den nyutkomna biografien om

HJALMAR SÖDERBERG av Bo Bergman

Häft. 13:50

Inb. 19:50

Ingår i SVENSKA AKADEMIENS MINNESTECKNINGAR

Anders Österling i ST:

"Vad som till sist bör framhållas är skildringens personliga hållning och charm . . . skriven av en djupt initierad yrkesbroder, som på varje sida kan ådagalägga sin befryndade, gammaldags gedigna litterära kultur."

Sten Selander i Sv. D.:

"Man läser inte om denna förgångna värld, man rör sig i den, andas in dess luft."

John Landquist i AB:

"Man läser dessa analyser med njutning och respekt."

NORSTEDTS

Boken sändes portofritt till TfS:s prenumeranter i landsorten efter inbetalning å postgiro 3973.

Tidskrift för SCHACK

Nr . 3-4 Mars - April 1951 . Årg. 57

Världsmästerskapet i Moskva

Botvinnik leder.

Vid det högtidliga öppnandet av matchen om världsmästerskapet mellan Botvinnik och Bronstein i Moskva var även advokat Folke Rogard närvarande i egenskap av världsschackförbundets president. Han hälsades med livliga applåder när han sade att mästerskapstävlingen skulle främja världsfredens och trygghetens intressen. Han betonade att schackspelarna i hela världen delar sina folks gemensamma längtan efter fred och yrkade på internationellt samförstånd och ett slut på kapprustningen. Internationella schackförbundet kunde tjäna som ett exempel för mellanfolkligt samarbete värt att efterföljas på andra områden. Bland åhörarna fanns Moskvaambassadören Rolf Sohlman.

Matchen spelas i den stora Tjajkovskijhallen, där de 1.300 platserna är utsålda i förväg. Ett jättestort demonstrationsbräde är placerat på scenen bakom spelarna. Publik

kan följa spelet även i angränsande lokaler, där stormästare demonstrerar och kommenterar partierna. Intresset för kampen är utomordentligt stort.

Då detta skrives är hälften av de stipulerade 24 partierna spelade. Botvinnik har ledningen med 6½—5½. Han har vunnit tre, förlorat två, medan sju partier slutat remi. De tolv första partierna återfinns i detta häfte.

Från Moskva rapporterar Ståhlberg, att Botvinnik i början gjorde intryck av att ej vara i toppform, medan Bronstein tycktes vara vältränad och i bästa spelhumör. Han visade en optimism i sin spelföring som gav färg åt partierna och satte Botvinniks förmåga på svåra prov. Bronstein hade segern inom räckhåll i de två första partierna, men tidsnöd i förening med Botvinniks goda försvar gjorde att utmanaren fick nöja sig med remier. Även tredje och fjärde par-

H. MAJ:T KONUNGEN

har förklarat sig vilja ställa sig som beskyddare för Sveriges Schackförbund. Konungen har även velat uppehålla traditionen att stå som beskyddare för Stockholms Schacksällskap, Sveriges äldsta schacksammanslutning.

tierna slutade oavgjorda. Att matchen inleddes med fyra remier var med hänsyn till båda mästarnas kampvilja ett överraskande resultat. I det femte partiet lyckades Bronstein efter en spännande kamp överlista Botvinnik. I det sjätte partiet hade Bronstein som vit länge ett litet övertag men kunde inte förhindra att Botvinnik utjämnade. Som vanligt tillstötte tidsnöd, där Botvinnik genom ett förbiseende förlorade bonde. Genom ett studieartat försvar framtvang han trots detta en remiställning. I ungdomligt övermod (?) gjorde Bronstein ett sista vinstförsök, som stod honom dyrt. Ställningen var nu 3—3. Det sjunde partiet spelades ganska försiktigt och man räknade allmänt med remi. Plötsligt gjorde Bronstein ett förhastat bondeoffer. Världsmästaren behöll bonden och lyckades omsätta den i vinst. Kampen hade då pågått nära nio timmar. Åttonde och nionde partierna slutade med remi efter ganska jämn kamp. Trots att även det tionde partiet fick ett fredligt slut, måste det betecknas som matchens hittills sensationellaste. Bronstein

förbisåg överraskande nog en kombination, som inbringade Botvinnik ett helt torn. Det var i lika hög grad förbluffande att Bronstein inte gav spelet förlorat som att världsmästaren kunde undgå att vinna partiet. Ett egendomligt förlopp fick också de bägge följande partierna. Botvinnik offrade i det elfte partiet två bönder utan att få tillräcklig ersättning i angrepp. Bronstein skötte såväl försvar som motspel med stor skicklighet och vann överlägset. Därmed var ställningen åter utjämnad. I det elfte partiet gjorde Bronstein som vit i holländskt ett spelöppningsexperiment, som slog illa ut. Botvinnik fick materiell fördel och genomförde partiet med stor precision till vinst.

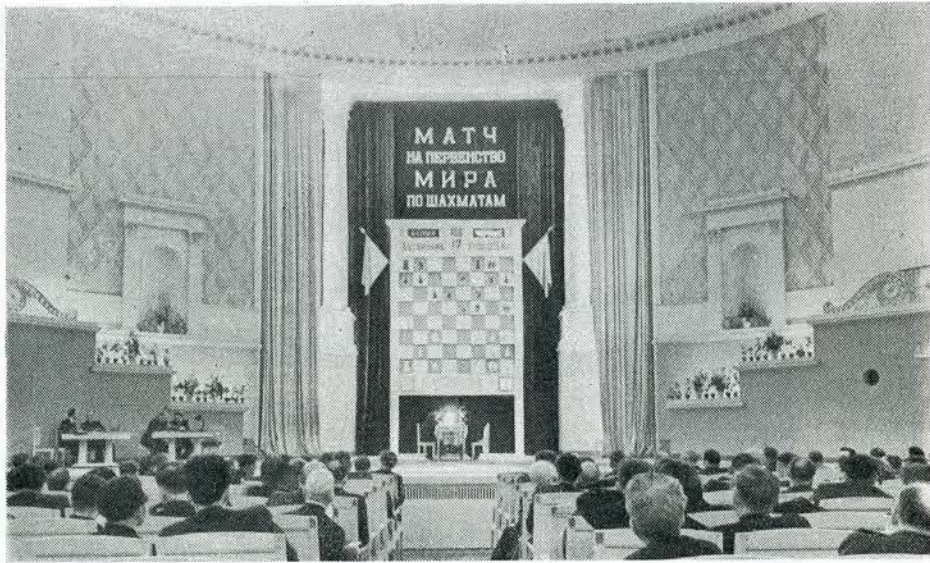
Partierna har präglats av djärvhet och se-gervilja, av intressanta försök till nyskapan-de i spelöppningarna — men också av över-raskande stora fel och förbiseenden. Ännu är det långtifrån avgjort vem som vinner. Kanske Botvinnik försvarar sin titel. Men Bronstein är överraskningarnas man och har ofta visat sin uthållighet och styrka i slut-spurten.

Folke Rogard håller öppningsanförande. Tredje man fr. h. är biträdande domaren Gideon Ståhlberg.

Klart för första partiet. På scenen synes de båda domarna Opocensky och Ståhlberg.

Publikbild. Vid borden t. v. de båda sekundanterna Konstantinopolski och Ragosin samt domarna Ståhlberg och Opocensky.

Svenskt i Moskva. Fr. v. Fru Karin Ståhlberg (maka till schackmästaren), adv. Folke Rogard och ambassadör Rolf Sohlman.

David Bronstein.

Michail Botvinnik.

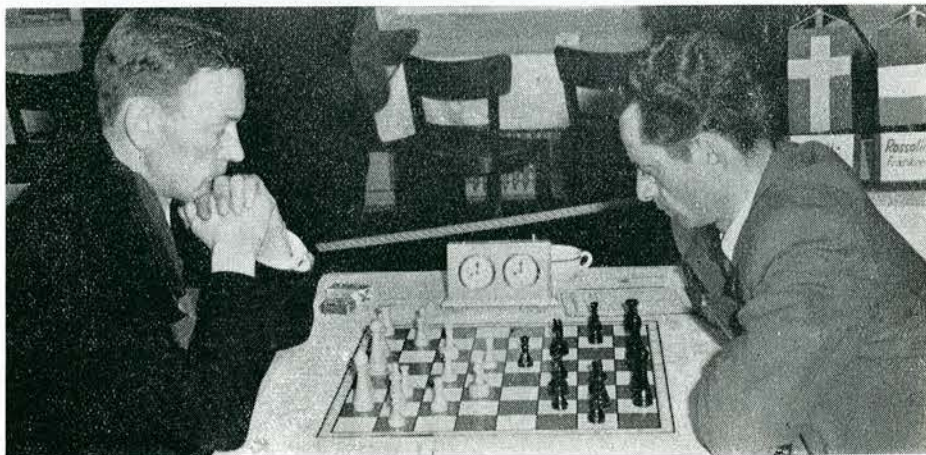
Folke Rogard analyserar tillsammans med överdomaren Opocensky.

O'Kelly vann i Dortmund

Den internationella turneringen i Dortmund spelades så att säga i skymundan för det allsupplukande intresset för VM-matchen i Moskva. Tävligen var emellertid välordnad och kampmässigt sett mycket jämn. O'Kelly lyckades hävda sin ställning som en av Europas ledande storheter och hemförde en knapp seger före de goda jugoslaverna Fuderer och Milic och den unge och lovande tysken Pfeiffer. Jugoslaven Puc känner vi sedan landskampen i Stockholm. Rossolimo anser sig själv övertränad f. n. Gamle

världsmästerskapskampen Bogoljubow tävlar alljämt flitigt och är ofta en svår motståndare, ehuru hans energi och ut hållighet inte kan vara densamma som tidigare. För svenskt vidkommande blev turneringen en missräkning, i det att Gösta Stoltz hamnade så långt ned som 8-9 plats. Han förmådde utöver sina "rutinremier" blott vinna ett parti — mot fröken Keller! Tänk om hon inte hade varit med . . . Stoltz säger sig vara handikapad av att så sällan få tillfälle till hårda turneringar hemma i Sverige.

Turneringen i Dortmund, mars 51	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Poäng
1. O'Kelly, Belgien	—	½	½	1	½	½	½	1	½	½	1	1	7½
2. Fuderer, Jugoslavien	½	—	½	1	½	½	1	½	½	0	1	1	7
3. Milic, Jugoslavien	½	½	—	1	½	½	0	½	1	1	½	1	7
4. Pfeiffer, Tyskland	0	0	0	—	0	½	1	1	1	1	1	1	6½
5. Puc, Jugoslavien	½	½	½	1	—	0	1	1	½	0	1	0	6
6. Rossolimo, Frankrike	½	½	½	½	1	—	½	0	½	1	1	0	6
7. Bogoljubow, Tyskland	½	0	1	0	0	½	—	½	½	1	1	½	5½
8. Kieninger, Tyskland	0	½	½	0	0	1	½	—	½	1	0	1	5
9. Stoltz, Sverige	½	½	0	0	½	½	½	½	—	½	½	1	5
10. Dr Lange, Tyskland	½	1	0	0	1	0	0	0	½	—	½	1	4½
11. Grob, Schweiz	0	0	½	0	0	0	0	1	½	½	—	½	3
12. Frk Keller, Tyskland	0	0	0	0	1	1	½	0	0	0	½	—	3

Stoltz tänker (?) mot Rossolimo.

Segraren O'Kelly mot gamle stormästaren Bogoljubow.

ZONTURNERING I BAD PYRMONT.

Den ena av världsschackförbundets europeiska zonturneringar spelas i Bad Pyrmont i Västtyskland under tiden 27 april—19 maj. Samtliga nationer, berättigade att delta, är anmälda. De är: Belgien, England, Frankrike, Grekland, Holland, Irland, Italien, Jugoslavien, Luxemburg, Portugal, Schweiz, Skottland och Västtyskland. Antalet spelare är 20, varav de fyra främsta blir kvalificerade att tillsammans med segrare från övriga zoner delta i en interzonal turnering nästa år. Sverige deltar som bekant i zonturneringen i Tjeckoslovakien i augusti i år. Vad turneringen i Bad Pyrmont beträffar, kommer förmodligen slutstriden att stå mellan Jugoslaviens och Västtyskland representanter, sistnämnda är Bogoljubow och Unzicker.

K. OJANEN BLEV FINLANDS-MÄSTARE.

Finska mästerskapet har för andra gången erövrats av K. Ojanen vid turneringen i Helsingfors under påsken. Segern blev i knappaste laget och efter hård slutstrid med Fred och Kaila. Dessa bägge möttes i sista rondan och spelade remi, och därmed var Ojanens seger klar. Slutställningen blev: K. Ojanen 9½, A. Fred och O. Kaila vardera 9, I.

Niemelä 6½, T. Salo 6, J. Vesterinen 5, E. Grünthal och H. Honkanen 4½, M. Laisaari och I. Solin 4, A. G. Ojanen 3½, E. Candolin ½ p.

SVERIGE—FINLAND

utkämpar den 11—15 april i Helsingfors en dubbelrondig landskamp med 10-man nalag. Förbundsstyrelsen har bestämt, att det svenska representationslaget denna gång skall bestå av sju spelare från landslagsklassen samt tre andra.

SKÅNES SCHACKFÖRBUND KLART FÖR ALLSVENSKAN.

Det blir Skånes schackförbund som kommer med i slutstriderna i allsvenska serien i Stockholm den 1—3 maj. Övriga finalister är Dalarna och Norrbotten.

Det avbrutna partiet mellan Skåne och Västergötland avdömdes till remi av Allan Werle, som nedlagt ett utomordentligt arbete med sina grundliga analyser av ställningen (den återgavs i diagram i förra häftet).

Finalmatcherna spelas på Stockholms Schacksalonger, Drottninggatan 29 C. I första rondan möts Dalarna—Skåne, medan Norrbotten står över och spelar sin första match den 2 maj — mot det förlorende laget i första rondan.

Böök—Häggqvist 4½—1½

På inbjudan av TFS:s redaktör gästade finske mästaren Eero Böök Stockholm under påskhelgen och utkämpade en 6-ronders-match mot juniormästaren Björn Häggqvist. Denne tvekade inte att acceptera, när han blev erbjuden att få möta en välkänd internationell mästare, ehuru han visste att det var en svår uppgift. Fyra eller sex partier? sporde vi. "Det är ju värre att förlora med 6—0 än 4—0", svarade Häggqvist.

Resultatet av matchen blev att Böök vann tre partier, medan tre slutade oavgjort. Häggqvist har anledning att vara nöjd med sin prestation. Med lite tur hade den blivit siffermässigt ännu bättre. I ett par partier var svensken ganska nära att hemföra full poäng. Emellertid förstod Böök att hela tiden ställa sin ännu orutinerade unge motståndare inför svårlösta spelöppnings- och ställningsproblem. Partierna — av vilka ett par återfinns i detta häfte — var genomgående livliga och intressanta.

Hotar det någonting? undrar Björn Häggqvist. Bild från matchens sista parti.

VÄRDEFULLA SLUTSPELSBÖCKER

EUWE: Bondeslutspel . . . . Kr. 3:25, Tornslutspel . . . . Kr. 3:25

Malmöfinal i junior-SM

Två malmöbor, Sven Asker och Jan-Olof Roth, båda från Malmö allmänna schackklubb, vann var sin grupp i juniormästerskapet som spelades i Stockholm under påskhelgen. Tjugo spelare från hela Sverige deltog. Vid omspel mellan Asker och Roth blev det första partiet remi. I det andra hade Asker vit och iscensatte mycket skickligt ett mattangrepp med dam, torn och löpare. Asker erövrade därmed titeln svensk juniormästare och får på Sveriges schackförbunds bekostnad till sommaren deltaga i internationella juniormästerskapen i Birmingham. Ännu en skåning utmärkte sig i Stockholm, i det landskronabon Lindh erhöll tredje pris i Askers grupp.

Magnus Piscator hade i grupp två en upplagd chans att rädda huvudstadens juniorschackära. Hann vann fyra raka och avböjde därpå övermodigt remi i det femte, vilket hade räckt till gruppseger enligt Sonneborns—Bergers system. Nu förlorade stockholmaren både femte och sjätte partierna.

Årets juniorer visade en ofta förbluffande spelskicklighet, och det är tydligt att många talangfulla ungdomar nu är i antågande. Det skulle förvåna, om inte det internationella juniormästerskapet för andra gången går till Sverige — den här gången genom Sven Asker!

RESULTAT:

Grupp I: S. Aster, Malmö 4½, I. Stiernborg, Stockholm, 4, L. Elander, Stockholm, 3½, L. Lockner, Stockholm, U. Norevall, Uppsala, och U. Olovsson, Göteborg, vardera 3 p., O. Carlsson, Stockholm, och L. Malmkvist, Kristinehamn, 2½ p., O. Benda, Stockholm, och A. Hammartång, Malmö, 2 p.

Grupp II: J. Roth, Malmö, B. Schlstedt, Holmsund, och W. Lind, Landskrona, vardera 4½ poäng. (Placeringen avgörs genom Sonneborn—Bergers system). M. Piscator, Stockholm, och C. Johansson, Skövde, 4 p., Å. Olsson, Stockholm, 3½, S. Palmkvist, Hedemora, 3, G. Rosengren och O. Sahlén, Stockholm, 1 p.

Gruppenbild av juniorspelarna. Sittande fr. v.: B. Schlstedt, Holmsund, A. Hammartång, Malmö, S. Palmkvist, Hedemora, C. Johansson, Skövde. Stående fr. v.: O. Benda, Stockholm, W. Lind, Landskrona, L. Elander, Stockholm, J. Roth, Malmö, M. Piscator, Stockholm, årets juniormästare S. Asker, Malmö, I. Stiernborg, Solna, G. Rosengren, Stockholm, Å. Olsson, Stockholm, och U. Norevall, Uppsala. Av deltagarna saknas på bilden stockholmarna O. Carlsson, L. Lockner och O. Sahlén samt U. Olovsson, Göteborg, och L. Malmkvist, Kristinehamn.

GRANLUND DALAMÄSTARE.

Dalarnas individuella turneringar hölls i Rättvik under påskhelgen. Samtliga 45 anmälda deltagare ställde upp i de olika klasserna, och överlag var det hårda och spännande tävlingar. Gustav Granlund, Långshyttan, blev årets dalmästare, dock först efter ett hårt finalparti mot klubbkamraten B. Willborg, som uppnådde samma poäng i turneringen. Det var Granlunds andra mästerskap, förra gången var i Ludvika 1943. Fjölårmästaren Buskenström startade olyckligt, med förlust mot Sven Olsson och Willborg, och var därmed ur räkningen trots en stark slutspurt med 4 1/2 poäng på de återstående 5 ronderna.

Resultat i mästarclassen:

1) G. Granlund, Långshyttan, 5 1/2, 2) B. Willborg, Långshyttan, 5 1/2, 3) S. Buskenström, Hedemora, 4 1/2, 4) S. Olsson, Hedemora, 4, 5) E. Forsgren, Rättvik, 2 1/2, 6) H. Nordström, Långshyttan, 2 1/2, 7) R. Jansson, Smedjebacken, 2, 8) E. Eriksson, Borlänge, 1 1/2.

I klass I startade 16 spelare, fördelade på två grupper. Gruppsegrare blev inte oväntat Ulf Borg, Hedemora, och Ture Eriksson, Rättvik. Finalen mellan dem slutade remi efter ett spännande parti, varför de får mötas i ännu ett särspelsparti. Detta spelas i Hedemora 8 april.

Resultat i klass I, grupp 1:

1) T. Eriksson, Rättvik, 5 1/2, 2) E. Holm, Falun, 5, 3) R. Olsson, Krylbo, 4, 4) H. Andersson, Långshyttan, 3,5.

Ture Eriksson gjorde en mycket stark insats och segertippade Ragnar Olsson förvisades till tredje plats då även fjölårsfinalist Erik Holm trängde sig emellan, hotande segern.

Resultat i klass I, grupp 2:

1) U. Borg, Hedemora, 5 1/2, 2) Y. Seger, Långshyttan, 5 1/2, 3) F. Holm, Krylbo, 4, 4) E. Björklund, Falun, 3,5.

Ulf Borgs seger var väntad men ingalunda lättköpt, då Yngve Seger hängde väl med, kom på samma poäng och gav vika först i ett särspelsparti.

I klass II blev resultatet i grupp 1 och 3 ungefär de väntade med Kurt Nordström, Ludvika, och Gunnar Dammare, Hedemora, som resp. gruppsegrare och nya förstaklassspelare, medan man i grupp 2 hade nöjet att stifta bekantskap med en ny storspelare. 16-åriga morapojken Bengt Ingré, som efter talangfullt spel klart distanserade sina mer namnkunniga motståndare.

Vid avslutningen förrättades prisutdelningen av förbundsordföranden Torsten Lundell, Falun, som tackade Rättviks schackklubb med verkställare Evald Stenbäck i spetsen för de utmärkta anordningarna. Uno Samuelson, Hedemora, framförde deltagarnas tack till anordnarklubben och Holger Nordström talade om den goda gemenskapen och kamratandan inom schackspelet.

Förutom den ordinarie förnämliga pris-samlingen var ett skönhetspris uppsatt för det vackrast spelade partiet. Detta pris tillföll J. W. Eriksson, Säter, och S. Buskenström, Hedemora.

DM FÖR GÄSTRIKLAND

spelades under påsken i Hofors och var enligt mångas utsago det trevligaste hittills inom förbundet. Den arrangerande klubben, med bröderna Sohlberg i spetsen, skötte allt förstklassigt. Turneringen bjöd även på många intressanta partier. I mästarclassen kom H. Malmgren, Tierp, och G. Lundh, Gävle, lika med 4 1/2 poäng. Enligt uppgift blev Malmgren årets distriktsmästare, enär Lundh avstod från särspel. Trea blev R. Strömberg, Gävle, med 3 1/2.

Mellan de tre gruppsegrarna i klass I spelades en finalturnering, som gav följande slutresultat: 1) E. Viberg, Åshammar; 2) R. Djusberg, Hofors; 3) S. Larsson, Hammarby.

HÄLSINGLAND—MEDELPAD

utkämpade en 25-mannamatch i Sundsvall den 1 april, varvid Medelpad blev grundligt lurade. Hälsingland vann nämligen med hela 17 1/2—7 1/2.

SMÅLANDS DM

spelades i Nässjö under påsken. Anslutningen var som vanligt mycket stor — 110 spelare i de olika klasserna. Mästarclassen hade fyra grupper med 4 spelare, medan det i övrigt spelades i 8-mannagrupper. Gruppsegrare i mästarclassen

blev Gidde Claesson och A. Hackberg; Huskvarna, Lennart Dolk, Eksjö, och Bertil Magnusson, Jönköping, vilka skall spela en finalturnering om titeln.

Gruppsegrare i första klass blev:

- Gr. 1) Ake Svensson, Sävsjö,
- „ 2) I. Johansson, Kalmar,
- „ 3) F. Eriksson, Huskvarna,
- „ 4) O. Smedberg, „
- „ 5) G. Bruce, Ankarsrum,
- „ 6) E. Damberg „
- „ 7) Erik Olsson, Brusaholm,
- „ 8) Sune Johansson, Kalmar.

SVEN CARLSSON ÅTER MÄLARDALSMÄSTARE.

Mälardalens schackförbunds påskturneringar avslutades Marie bebådelsedag efter fem dagars spel i Strängnäs schacksällsks regi. Mälardalsmästare för året blev Sven Carlsson, Västerås, men striden om mästerskapet var ytterst hård in i det sista. Även i övrigt hade Västerås största framgången med segrar i de båda klass 1-grupperna genom Einar Pettersson och A. Åström.

Resultatlistorna fick följande utseende:

Mästarclassen: 1) Sven Carlsson, Västerås, Mälardalsmästare, 5,5 p.; 2) Ivar Jansson, d:o, 5; 3—4) Erik Wadling, Eskilstuna allmänna, och E. Wendelin, Uppsala, 4; 5—7) Göran Käll, Örebro, Åke Stenborg, Västerås, och Olle Nilsson, Eskilstuna schacksällskap, 2,5; 8) Bertil Lindqvist, Uppsala, 2.

Klass 1, grupp 1: 1) Einar Pettersson, Västerås, 5 p.; 2—3) Rune Larsson, Eskilstuna schacksällskap, och Allan Regemar, Strängnäs, 4,5; 4—6) K. G. Erixon, Örebro, Ingvar Seger, Köping, och Gösta Wellbäck, Kungö, 4; 7) Bertil Karlsson, Laxå, 3; 8) Sven Wahlqvist, Strängnäs, 2,5; 9) H. Ling, Flen, 2; 10) Hugo Johansson, Eskilstuna schacksällskap, 1,5.

Klass 1, grupp 2: 1) A. Åström, Västerås, 5,5 p.; 2) Gösta Gustavsson, Köping, 5; 3—5) Ingemar Galvenius, Uppsala, I. Franzén, Eskilstuna schacksällskap, och E. Bengtsson, Köping, 4,5; 6) Carl Nilsson,

Eskilstuna allmänna, 3,5; 7) Ragnar Öberg, 2,5, 8) A. Blomberg, Eskilstuna schacksällskap, 2; 9—10) K. Engfors, Flen, och Göte Leijon, Strängnäs, 1,5.

Rutinerade Sven Carlsson tog sitt femte Mälardalsmästerskap. Det fordras nu "bara" två mästerskap till för att han skall få det fina vandringspris, som uppsatts till den som först blir Mälardalsmästare sju gånger. Carlsson spelade genomgående soligt och säkert och får betecknas som värdig segrare. Han förlorade endast mot Wadling och tappade dessutom en "halva" mot Lindqvist. Gamle kämpan Ivar Jansson, som kom tvåa, förlorade mot Sven Carlsson och spelade remi mot Lindqvist och Wendelin, men vann resten. Wadlings minuspoäng kom genom nederlag mot Käll och Ivar Jansson samt ett remiparti mot Wendelin. Att fjölårets Mälardalsmästare Åke Stenborg hamnade så långt ner i prislstan var en överraskning. Han var uppenbarligen inte i bästa slag, startade med två nederlag och fann sedan aldrig sitt rätta jag. Inte heller före landslagsspelaren Olle Nilsson visade det spel, som man är van att se från det hållet.

Einar Pettersson, som vann klass 1, grupp 1, spelade fyra remipartier och vann resten. Allan Regemar, som delade andraplatsen med Rune Larsson, kunde faktiskt mycket väl ha vunnit gruppen. Hans enda förlustparti kom mot K. G. Erixon, som vann en di. 1-grupp förra året. Regemar hade hyggligt spel, men förbisåg en gaffel och förlorade ett helt torn.

Segraren i klass 1, grupp 2, A. Åström, tog full pott utom i partierna mot Galvenius (förlust) och Gustavsson (remi). Tvåan Gustavsson hade fyra remipartier och resten vinst.

Som helhetsomdöme om evenemanget kan sägas att det varit mycket lyckat. Arrangemanget gick perfekt i lås, vilket även poängterades av förbundsrepresentanten Ivar Jansson vid den gemensamma supén med prisutdelning efter tävlingarnas slut. Största äran härav tillkommer turneringsledaren Gunnar Bodström och dennes medhjälpare Walter Melin. De båda hade mycket att stå i under påskdagarna, men klarade av den ansvarsfulla uppgiften på ett hedersamt sätt.

Prisutdelningen förrättades av Gunnar Bodström. De fyra bästa i mästarclassen och de fem främsta i klass 1-grupperna belönades med hederspris. Förutom Ivar Jansson, som harangerade Strängnäs schacksällskap för goda arrangemang, talade Calle Nilsson, Eskilstuna.

Linköpings Allmänna Schacksällskap 50 år

Under påskhelgen firade Linköpings Allmänna Schacksällskap sin 50-åriga tillvaro med en lagtävling med deltagande av 10-mannalag från Linköpings danska och norska vänorter, Roskilde och Tönsberg, samt SK Kamraterna, Linköping. Detta var den tredje "vänortsturneringen" Linköping—Roskilde—Tönsberg; de båda föregående, i Roskilde 1948 och i Tönsberg 1950, hade båda vunnits av LASS. Och som artiga värdar kunde LASS nu givetvis inte göra annat än "avstå" första priset i lagtävlingen till ett av de gästande lagen! Denna gång visade sig danskarna vara de bästa: med tre raka segrar erövrade Roskilde Skakklubb första priset, med värdarna på andra, Tönsberg Sjakklubb på tredje och SK Kamraterna på fjärde platsen. Tabellen visar detta:

1. Roskilde Skakklubb	3	3	—	18	6
2. LASS	3	2	—	17	4
3. Tönsberg Sjakklubb	3	—	1	2 13½	1
4. SK Kamraterna	3	—	1	2 11½	1

och matchresultaten voro:

Roskilde SK—SK Kamraterna	7	—3
Roskilde SK—Tönsberg Sj.-kl.	5½	—4½
Roskilde SK—LASS	5½	—4½
LASS—Tönsberg Sj.-kl.	6	—4
LASS—SK Kamraterna	6½	—3½
Tönsberg—Kamraterna	5	—5

I matchen mellan Roskilde och Tönsberg stod även ett av Svenska Aeroplan AB skänke specialpris på spel: en modell av SAAB:s Scandia, vilken sålunda hemfördes av danskarna.

De deltagande lagens jämnhet bevisas av att 31 partier av 60 slutade remi!

Det bästa resultatet individuellt uppnåddes av Erik Dahl, Roskilde, med tre poäng vid fjärde bordet. Vid första bordet hade LASS's Manne Samuelsson två vinster och en remi.

Tävlingarna, som arrangerades i Frimurarehotellets konsertsal, inleddes på påskafton, då Linköpings stadsfullmäktiges ordförande, disponent Carl Johansson, hälsade gästerna välkomna till jubileumsturneringen, betonade vänortsrörelsens syfte och betydelse, och förklarade tävlingarna öppnade.

På påskafton spelades därefter två ronder, med tredje rondens på påskdagens förmiddag. På påskdagens eftermiddag arrangerade Linköpings stad en rundtur i buss genom Linköping, vilket livligt uppskattades, inte minst av de deltagande linköpingsborna!

Avslutningen ägde rum på påskdagens kväll, då Sällskapet inbjöd sina hedersledamöter, de gästande lagen, deltagarna i den

samtidigt pågående turneringen om östgötamästerskapet, Sveriges Schackförbunds representant, fabrikör J. E. Ekelund, Örebro. Östergötlands Schackförbunds ordförande, herr Oscar Pettersson, Linköping, samt Linköpings stadsfullmäktiges ordförande, disponent Carl Johansson, till jubileumsmiddagen. Härvid hyllades Sällskapet med tal, blommor och minnesgåvor. Bland de telegram, som anlände under kvällen, märktes ett från Sällskapets hedersledamot, Folke Ekström, varjämte flera andra f. d. medlemmar på detta sätt uppvaktade sin gamla klubb. Tre nya hedersledamöter utsågs, nämligen J. W. Johansson (medlem i 33 år), Otto Nilsson (medlem i 31 år) och Nils Knutson (medlem i 28 år). Och sedan fabrikör Ekelund förrättat prisutdelningen för lagtävlingen, östgötamästerskapet, inköpingsmästerskapet och Sällskapets egna turneringar, trädde dansen till fram på småtimmarna.

PRISLISTOR. Linköpingsmästerskapet 1951:

1. A. Fridh, LASS.
2. M. Samuelsson, LASS.
3. T. Danielsson, LASS.

(A. Boman, SK Kamraterna, nådde samma poängsumma som Danielsson, men förlorade turneringspartiet mot denne, vilket avgjorde placeringen).

Sällskapets turneringar:

Klass A:

1. A. Fridh.
2. M. Samuelsson.
3. S. Lilja.
4. J. W. Johansson.
5. T. Bergström.

Klass B:

1. H. Gustafsson.
2. S. Svensson.
3. S. Ström.

Klass C:

1. M. Lundborg.
2. O. Seidlitz.

Och annandag påsk var jubileumsfirandet över: danskarna avreste med förmiddags-snälltåget, under det att norrmännen stannade till kvällen. Glädjen och belåtenheten var stor bland de utländska gästerna, och även Sällskapet hade all anledning att glädja sig åt den lyckade jubileumsturneringen.

KIRUNABON STRAND NORRBOTTENSMASTARE.

54-årige Harald Strand, Kiruna, vann övertygande årets schack-DM i Svartöstad, där Harry Åhman, Boden, och Folke Åström, Luleå, som inte var i allra bästa form, fick nöja sig med andra och tredje platserna. Strand vann sex partier i rad, men fick i det sista se sig besegrad av fjolärsmästaren Åström. Då hade emellertid Strand redan sin turneringsseger bärgad.

Kiruns "Lasker", som Strand ibland kallas, är väl värd framgången. Han har alltid varit en toppspelare, både i Norrbotten, Chicago och annorstädes, och att han inte förut blivit distriktsmästare beror ingalunda på att han saknat den erforderliga förmågan utan i stället på att han som djuplodande strateg ibland för litet beaktat den krassa taktiken. Strand blev livligt hyllad i olika sammanhang och vann en mycket populär seger.

Tvåan Harry Åhman, Boden, hade besvärligt i många partier och Åström förlorade onödigt ett par slutspel. Otto Wiins fjärdeplacering var en positiv överraskning med hänsyn till hans tidigare svaga insatser i DM. Att Haller kom sist blev en lika stor överraskning i motsatt riktning.

Gruppsegrare i klass I och därmed uppflyttade i mästartklassen blev Ragnar Lundmark, Boden, Elving Hagquist och Gottfrid Wiklund, Luleå, alla erkänt goda schackspelare. Sex bröder Apelqvist från Gällivare mötte upp den här gången, och bäst lyckades Lennart Apelqvist, som rest upp ända från Stockholm och utom tävlingen vann sin förstaklassgrupp utan förlustparti. Rune Apelqvist, den yngste av bröderna, fick nöja sig med andraplacering, men då hör till saken att han insjuknade före den sista och avgörande rondens, som han förlorade. Karl Apelqvist blev två i en klass II-grupp. Turneringens säkraste segrare blev Berndt Nahlin, Luleå, som vann en klass II-grupp med sju raka segrar. Den andra gruppen i klass II vanns av T. Backman, Boden.

Norrbottens förste distriktsmästare för juniorer blev G. Alm, Boden, närmast följd av G. Strand, Luleå.

De främsta resultaten:

MÄSTARKLASSEN:

- 1) Harald Strand, Kiruna, 6 poäng, 2) H. Åhman, Boden, 5, 3) F. Åström, Luleå, 4,5
- 4) O. Wiin, do 3,5, 5) A. Apelqvist, Gällivare 3, 6) G. Goldkuhl, Boden 2, 7) C.-O. Christioffersson, Luleå, 2, 8) A. Haller, Svartöstad, 1,5 poäng.

KLASS I, GRUPP I:

- 1) R. Lundmark, Boden, 5 p. 2) A. Bjurén, Malmberget, 4, 3) R. Lundqvist, Luleå, 3,5 poäng.

GRUPP II:

- 1) L. Apelqvist, Gällivare (Stockholm) 5,5 poäng, utom tävling, 1) E. Hagquist, Luleå, 5, 2) S. Bernsved, Luleå SJ, 4, 3) S. Edström, Svartöstad, 2,5 poäng.

GRUPP III:

- 1) G. Wiklund, Luleå, 4 p., 2) R. Apelqvist, Gällivare, 3,5, 3) E. Grönberg, Luleå, 2,5 poäng.

KLASS II, GRUPP I:

- 1) E. Nahlin, Luleå, 7 poäng, 2) K. E. Rudolfsson, Malmberget, 4,5, 3) E. Norman, Svartöstad, 4 poäng.

GRUPP II:

- 1) T. Backman, Boden, 4,5 poäng, 2) Karl Apelqvist, Gällivare, 4, 3) F. Olsson, Malmberget, 3,5 poäng.

NÄSTA DM I BODEN.

Vid Norrbottens Schackförbunds årsmöte efter tävlingarna beslöt ge Bodens schackklubb uppdraget att anordna 1952 års DM i samband med klubbens 35-årsjubileum. A. Steffansson, Svartöstad, valdes till ordförande för mötet, där bl. a. de nya tävlingsbestämmelserna var det stora diskussionsämnet. Mötet beslöt utöka styrelsen från tre till fem ledamöter. Ordföranden G. Samuelsson, sekreteraren F. Åström och kassören G. Forsberg omvaldes och nya ledamöter blev Harry Åhman, Boden, och K. Apelqvist, Gällivare. Till revisorer omvaldes A. Haller och A. Steffansson. Styrelsen fick i uppdrag att verka för schackutbyte mellan kustbygden och Malmfälten samt söka stimulera matchande mellan klubbarna.

—m.

Östgöta-mästerskapet 1951

arrangerades av Linköpings Allm. Schacksällskap under påskhelgen i samband med Sällskapets vänortsturnering. Sten Isaksson, Motala SS, försvarade suveränt sin titel genom att vinna mot samtliga medtävlare.

Resultat:

1. Sten Isaksson, Motala SS 5 poäng
2. Arne Boman, SK Kamraterna 3 "
3. Anton Fridh, LASS 3 "
4. T. Dahlman, Finspångs SK 2 "
5. Rune Averbj, Motala SS 1½ "
6. Erik Nyberg, SK Kamraterna ½ "

vid pokalmatch i Kiruna den 4 mars och tigg därmed för alltså hem ett vandringspris som klubbarna länge krigat om. Tidigare hade lagen tre segrar var. Det var bestämt att två särspelematcher skulle spelas och att partipoängen skulle avgöra vid lika matchpoäng. Den första säjlematchen vann Boden på hemmaplan så stort som 7½—4½, och det såg mörkt ut för Kiruna, som i sista matchen måste vinna med 8—4 för att ta hem vandringspriset. Det nästan otroliga inträffade att kirunaborna efter en spännande match med många rafflande uppgörelser tillkämpade sig segern med exakt 8—4!

Resultaten vid de olika borden blev:

Kiruna	Boden
A. Henriksson—H. Åhman	0—1
H. Strand—R. Lundmark	1—0
H. Brynhammar—J. Lind	1—0
Henr. Strand—G. Paulsson	1—0
E. Lundgren—V. Nilsson	1—0
G. Bohlin—S. Nilsson	½—½
B. Håbetsås—G. Karlsson	1—0
S. Hagström—F. Eriksson	0—1
G. Selberg—T. Backman	0—1
E. Wyöm—B. Björklund	1—0
A. Norling—B. Björklund	½—½
K.-E. Franzén—Y. Larsson	1—0

ROYAL GOODE.

Värmlandsmästare.

Årets Värmlandsmästerskap som spelades i Slottsbron under påskhelgen gav till resultat att R. Goode hemförde en rättvis och välförtjänt seger i mästartklassen.

RESULTAT:

1. R. Goode, Kristinehamn,	4 poäng
2. G. Östberg, Filipstad	3½ ”
3. W. Svensson, Säffle	2½ ”
4. G. H. Andersson, Skoghäll	2 ”
5. G. Österberg, Slottsbron	2 ”
6. S. Cederlind, Karlskoga	1 ”

Klass I (de tre främsta):

1. N. Henriksson, Filipsta	6 poäng
2. E. Byhlin, Karlstad	5½ ”
3. A. Nilsson, Slottsbron	5 ”

I klass II segrade S. Bengtsson, Karlstad, och Oldboysklassen vanns av A. Jansson, Säffle.

E. S.

Hudiksvallsmästerskapet

som i år samlade 13 deltagare, gav till resultat, att Börje Sundin segrade (vinst i alla partier), närmast följd av Sven Westling och Erik Juhl.

LIDKÖPING SERIEMÄSTARE.

Lidköping vann Västergötlands serieturnering. Det var en värdig seger av distriktets utan tvekan för närvarande bästa åtta-mannalag. Laget erhåller nu inteckning i Västgöta-Demokraterns vandringspris. Slutställningen i serie blev:

Division I:

Lidköping	6	0	1	36	—20	12
Fritsla	4	2	1	31½	—24½	10
Alingsås	4	1	2	30	—26	9
Fenix	3	1	3	26½	—29½	7
Vara	2	2	3	26	—30	6
Sjuntorp	2	1	4	29½	—26½	5
Tibro	1	3	3	24½	—31½	5
Kinna	1	0	6	20	—36	2

Stockholm—Göteborg

utkämpade 3—4 mars på Stockholms schacksalonger en dubbelronddig 10-mannamatch med slutresultatet 10—10. Tre avbrutna partier avdömdes av Örebro Schacksällskap. I huvudstadens lag saknades några av de mera kända spelarna, vilket väl bidrog till att matchen blev så jämn. Bägge lagen hemförde segrar med de vita pjäserna — 5½—4½.

Stockholm.

Göteborg.

G. Danielsson	0	0	E. Jonsson	1	1
Z. Nilsson	1	½	H. Carlsson	0	½
N. Bergkvist	1	0	E. Åhman	0	1
A. Bergqvist	½	0	R. Andersson	½	1
S. Lindqvist	½	½	G. Skarp	½	½
O. Sterner	1	1	Alexandersson	0	0
A. Werle	0	½	L. Laurine	½	1
L. Lindberg	1	1	Bertil Gedda	0	0
O. Appelqvist	0	0	K. Fuhrman	1	1
Hugo Björk	1	½	F. Dahlberg	0	½

Summa poäng 10

Summa poäng 10

VÄSTERÅSMÄSTERSKAPET

har hemförts av från Eskilstuna "emigrerade" Åke Stenborg. Det blev en säker seger i konkurrens med stadens starkaste spelare. Slutställningen för de främsta blev: Åke Stenborg 8, Sven Carlsson 7, I. Jansson och N. Andersson 5½. Mark Malmberg hade en god placering med 5 poäng, men måste bryta tävlingen och förlora partier utan spel på grund av en svår olycka vid Asea. G. Mörk fick 4½ p.

KONGRESSEN I HALMSTAD.

Sveriges schackförbunds 35:e ordinarie kongress med turneringar hålles i Halmstad den 20—29 juli. Spelet börjar för samtliga klasser *lördagen den 21 juli kl. 9*. Speltiderna är 9—14 och 16—21.

Kongressförhandlingarna äger rum i Rådhuset fredagen den 20 juli med början kl. 16. Turneringarna spelas i Brunnsäkersskolan, Brogatan, där kongressbyrån öppnas den 20 juli kl. 12. Turneringsdeltagarna skall anmäla sig på byrån för notering i deltagarlistan. Byråns telefon är 1732.

Turneringarna spelas i följande klasser:

Landslagsklassen. Segraren i klassen erhåller titeln Sverigemästare, inteckning i Collijnminnespriset och en miniatyr av detta. Penningpriserna är: 1:a pris kr. 250:—, 2:a pris kr. 150:—, 3:e pris kr. 100:—, 4:e pris kr. 75:— och 5:e pris kr. 50:—.

Mästartklassen. Segraren i klassen eller grupp därav erhåller titeln landslagsspelare och Collijnplaketten i guld. Penningpriserna är: 150:—, 100:—, 75:— och 50:— kronor.

Första klassen. Segraren i klassen eller grupp därav erhåller titeln mästare och Collijnplaketten i silver. Penningpriserna är: 100:—, 75:—, 50:— och 35:— kronor.

Andra klassen. Segraren i klassen eller grupp därav erhåller titeln förstaklassspelare och Collijnplaketten i brons. Inga penningpriser utdelas i denna klass men 4 å 5 åkta silver med inskription.

Damklassen. I fall av tillräckligt antal anmälningar anordnas tävling i damklass. Segrarinnan erhåller Sverigemästarinna och Collijnplaketten i silver. Priser i övrigt i likhet med andra klassen.

Varje klass spelas i en eller flera grupper om högst 12 deltagare enligt Bergers system (alla mot alla). Skulle i *andra klassen* ett osedvanligt stort antal spelare anmäla sig är det dock möjligt, att Monrads system där måste tillämpas.

Anmälan om deltagande i turneringen skall jämte fastställd turneringsavgift, kr. 15:—, insändas till vederbörande distriktsförbunds styrelse senast den 15 maj.

Inkvarteringen ombesörjes av Turistbyrån, Halmstad. Rumsanmälan måste vara Turistbyrån tillhanda *senast den 25 maj* samt försedd med tydligt (textat) namn och adress. Samtidigt insättes på *Turistbyrån postgiro-konto nr 80147, Halmstad, kr. 1:50*. Enkelrum torde kunna erhållas till kr. 5 per dygn och dubbelrum till kr. 4 per person och dygn, hotellrum till 6—10 kr. Tillgången på enkelrum och hotellrum är dock mycket begränsad.

KAMRATSEGER I SÖDERSERIEN.

Kamraterna, som redan före sista rondan var favoriter till segern, tog säkert hem årets Söderserie om "ARS-pokalen" genom att i avslutningen besegra Hökmossen. Kamraterna fick därmed sin andra inteckning i vandringspriset; Hökmossen stack emellan i fjol. Striden har dock varit ovanligt hård, och alla de tre främsta lagen hade samma matchpoäng varför partipoängen blev avgörande. Här hade Kamraterna en knapp men klar marginal. Det kan kanske vara på sin plats att framhålla att denna serie är avsedd att vara ett "språngbräde" främst för coming men. Sälunda får icke mästare eller klass 1-spelare i Stockholms schackförbund delta.

Slutställningen i serien:

Kamraterna	5	0	1	5	72½
Rockaden	5	0	1	5	68½
Södra	5	0	1	5	67
Hökmossen	3	0	3	3	62½
Sass	2	0	4	2	56
Schack 27	1	0	5	1	56½
Enskede	0	0	6	0	37

HÖKMOSSEN II VANN S. FÖRORTSSERIEN.

Södra Förortsserien i Stockholm har avslutat sin tredje säsong. Serien spelas med tiomannalag, och i årets tävling har inte mindre än 12 lag deltagit. Under tävlingens gång har klubbarna mötts på olika lokaler, men slutronden hade genom tillmötesgående från schackintresserad ledning inom AEG kunnat förläggas till detta företags pampiga lunchrum, där alla lagen samtidigt utkämpade slutspurten. Hökmossen II behöll sin tidigare vunna halvpoängsledning och tog sin första inteckning i det av köpman Nils Strömgren i Hökmossen skänkta vandringspriset. Spårvägen Brännkyrka vann också och behöll sin andraplats, och trots förlust kunde Hökmossen I hålla tredjeplatsen. Tidigare innehavare av vandringspriset har varit Årsta I och Hökmossen I.

Slutställningen i serien blev:

Hökmossen II	10	0	1	10	72
Spårv. Brännk.	9	1	1	9½	75½
Hökmossen I	6	3	2	7½	66½
M. S. I.	7	0	4	7	62½
A. E. G.	6	0	5	6	58½
Skanskvarn	5	2	4	6	56½
Årsta I	5	1	5	5½	62½
Ham.-höjden	4	3	4	5½	60½
Örby SS	3	0	8	3	45½
Gröndals BK	2	1	8	2½	43½
Årsta II	2	1	8	2½	39
Schack 49	1	0	10	1	19

Utlandsnytt

Argentina. Bolbochan, Maderna och Reinhardt delade segern i mästerskapsturneringen med vardera 8½ poäng av 12 partier. Dessa tre skall nu spela en dubbelrondig turnering om rätten att få spela en match med Najdorf om argentinska mästerskapet.

Canada. Vinnare i första ligan i Toronto blev Ukrainian Chess Club med 3—1. Hart House och Gambit kom närmast på 2½—1½. Estlands och Lettlands representanter kom på sladden med 1—3.

Centralamerika. Den tredje centralamerikanska lagtävlingen gick nyligen av stapeln i San Salvador och blev en seger för Nicaragua med 22½ poäng. Vidare följde Costa Rica 22, El Salvador 17½, Guatemala 8½ och sist Panama på 5 poäng.

Förstabordsspelarna i respektive lag tävlade samtidigt om individuella mästerskapet för Centralamerika. Carlos Manuel Valverde från Costa Rica blev champion på det vackra resultatet 7½—½. Två blev Joaquin Hurtado från Nicaragua på 5—3. Även Costa Ricas andrabordsspelare blev bäst bland sina medtävlare på 7—1.

England. Den årliga minnesturneringen för miss Menshick-Stevenson spelas i Southsea den 11—21 april. Bland deltagarna märks Tartakower, Rossolimo, O'Kelly och tysken Teschner.

Island. Den franske storspelaren Rossolimo har varit inbjuden till gästspel på Island. I Reykjavik anordnades i februari en turnering med Rossolimo och nio isländska spelare. Resultat: Rossolimo 7½ (sex vinst och tre remi), G. Sigurdsson och F. Olafsson 6, B. Möller 5, A. Asgeirsson och G. Sigurdsson 4½, E. Gilfer och A. Snaevarr 3½, I. Gudmundsson och S. Petursson 2 p. — Rossolimo spelade även sex simultanföreställningar med resultatet 102 vinst, 31 remi och 12 förlust.

Jugoslavien. I mästerskapsturneringen segrade Gligoric med 11½ poäng av 17, närmast följd av Matanovic med 11, Puc 10½, Milic 10, Trifunovic och Udovic vardera 9½ p. Detta var fjärde gången i följd som Gligoric hemförde mästerskapet. Mitt under turneringen blev Pirc sjuk och måste utgå.

Köpenhamn. I turneringen om stadsmästerskapet kom Jens Enevoldsen och Palle Ravn främst med vardera 6½ poäng. Närmast följde Harald Enevoldsen med 6, Norman-Hansen 5½, Tage Sörensen och M. Kupferstich vardera 5. Palle Ravns vackra framgång var överraskande, och lär vara ett resultat av en speciell taktik: Ravn har grundligt satt sig in i några mera bizarra och sällan använda spelöppningar, som han förmodade att motståndarna skulle vara oförberedda på. Den metoden rekommenderas till efterföljelse!

Leningrad. Över en halv miljon spelare från hela Ryssland deltog i en stort upplagd minnesturnering för den ryske stormästaren Tchigorin. Slutligen kvarstod från de olika distrikten 84 spelare, som uppdelades i 6-mannaturningar. Segrarna i de olika grupperna utkämpade en finalturnering i Leningrad. Smyslov vann här en övertygande seger. Slutresultatet blev: Smyslov 10, Aroinin och Taimanov 8½, Simagin 8, Kopylov, Korchonoy och Toluch vardera 7½, Estrin 6, etc. Flohr var en av gruppsegrarna, men avstod sin rätt att spela i finalturneringen.

U. S. A. Schackspelare utanför USA:s gränser kan måhända tro att allt av vikt i schack är koncentrerat till New York. Men så är inte fallet. Det spelas schack på ett flertal andra platser i landet. Så för exempel intar schack en framskjutet plats i Californien inte minst tack vare mästarna Steiner och Koltanowski. Båda dessa mestare har en egen klubb av speciell karaktär.

Helt nyligen organiserade Koltanowski Pacific Coast Invitational Tournament

(Stillahavskustens mästerskap). Som segrare utgick Dake från Portland med 5½ poäng av 7. Två blev C. Bagby på 4½. Om segraren skrev Koltanowski: "Dake spelade osäkert och tveksamt i de tre första ronderna. Men i fortsättningen visade han det bästa av sitt forna berömda kunnande och spelade verkligt fint förstklassigt mästerschack. Han är statstjänsteman i Oregon men hans hjärta och själ är definitivt förankrat i schack. Han äger full kännedom om alla nyheter i spelöppningen och har för avsikt att för framtiden delta i turneringar flitigare än hittills".

Det senare inpasset är mycket välkommet. Vi erinrar oss den tiden, för cirka 17 år sedan, då han tillsammans med Reshevsky, Fine och Kashdan utgjorde den ledande schackkvartetten i USA, skriver British Chess Magazine.

Mästerskapet för Marshalls klubb har hemförts av Milton Hanauer på 12½ poäng av 15. Närmast följde J. W. Collins 11 och Pilnick 10½. I den andra ledande New York-klubben, Manhattan, pågår tävlingen. Tre av de främsta, Bisguier, Einhorn och Kramer, väntas bli inkallade till militärtjänst endera dagen.

En stark mindre turnering har startat i Marshalls schackklubb med följande deltagare, Evans, Fine, Hanauer, Edward Lasker, Santasiere och Simonson. I första ronden slog Fine Santasiere.

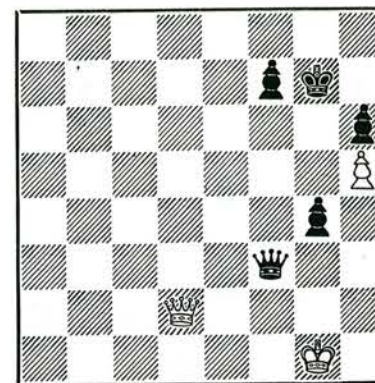
Mästerskapet för USA kommer att gå av stapeln i New York i år troligen efter USA:s Open Championship, som går i Fort Wort, Texas, under tiden 9—21 juli.

Det är sista gången detta system tillämpas för att kora USA:s champion. I fortsättningen kommer man att tillämpa ett treårigt system efter mönster från FIDE. Första året spelas kvalificeringstävlingar inom varje stat (region), andra året "kandidatturnering" och slutligen final om mästerskapet.

SA FÅR MAN (ICKE) SPELA.

Ser man upp och håller huvudet kallt behövs ett sådant bombnedslag, som svartspelaren råkade ut för i följande partislut aldrig hända, utan man tar hem sin givna vinst lugnt och säkert. Det måste kännas bittert att se hälften spillas bort, just då man är i färd med att ta helan.

Lagergren, Ome

M. Wahlund, Pjäsen

Svart vid draget producerar jättegrodan.

— — — g4—g3
varpå vit glad och tacksam svarar

Dd2×h6†

och konstaterar remi genom patt eller evig schack.

(Pjäsnytt)

Ett självklart drag

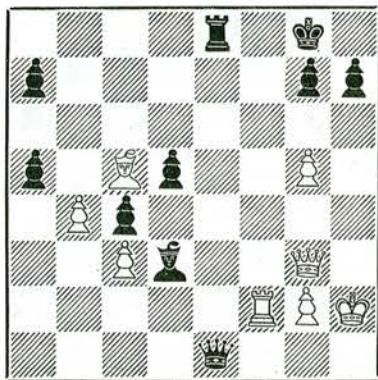
för varje schackspelare
att vara prenumerant på

Tidskrift för Schack

PARTISLUT.

Varje utövare av schackspelet har väl då och då råkat ut för eller varit vittne till hur en ensam kung blivit matsatt efter att övriga pjäser avlägsnats från försvarsområdet. Kanske beroende på ett allt för glupskt "spisande" av motståndarpjäser. Något i den stilen inträffade i ett parti som spelades vid Mälardalens schackförbunds turneringar i Strängnäs under senaste påskhelgen.

Efter 44 drag hade nedanstående ställning uppkommit:

Vit: Ingvald Franzén, ESS.

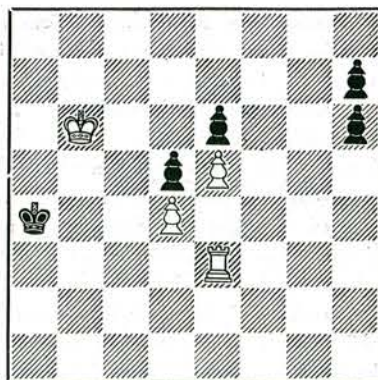
Vits senaste drag har varit 45. Kh2 efter svarts 44. —, De1†. Spelet fortsatte nu med 45. — D×c3 46. De3! Ta8 47. Ld4 D×b4.

Svart har nu visserligen 4 bönder på damflygeln, men kungen är blottställd, och vits mattkombination kan nu genomföras.

48. De6† Kh8
49. L×g7† K×g7 50. Tf7† Uppg.
(Folket.)

BLIXTRANDE BLIXTINFALL.

Alla vet vi hur både tankeförmåga och t. o. m. fingrar ibland förlamas, när det i ett blixtparti gäller att sätta matt på några sekunder; vi har själva varit åsyna vittne till hur en landslagsspelare med kung och dam mot ensam kung låtit damen flaxa omkring som en yr höna i tjugotalet drag och när han äntligen fick in mattgreppet och bara hade ett drag kvar, pekade den stackars vettskrämde tredjeklassare han hade till motståndare med ett befriat leende på klockan. Kläppen hade fallit!

I en blixturnering för något år sedan hade vit som vi ser av diagrammet här ovan fått upp en lätt vunnen ställning. Det var bara det att kläppen hängde och dallrade och skulle falla vilken sekund som helt. Att gå och ta svarts e-bonde och forcera dam tar för lång tid — bortåt femton drag, och då skulle kläppen ha fallit för länge sedan. Då fick emellertid vit sitt ljusa infall: 1. Kc5!, h5 2. Tc3!, h6 och nu gick tornet bara fram och tillbaka medan svart gjorde slut på sina bondedrag. 3. Td3, h4 4. Tc3, h5 5. Th3! och nu var svart tvungen att dra Ka5 varpå följde matt med tornet i nästa drag. Svart gratulerade vit till att ha funnit denna snabba väg och visade på vits kläpp som nästan syntes sväva fritt i luften, varvid en lättnadens suck banade sig väg ur vits bröst. Den sucken blev emellertid för mycket för kläppen. Den föll. Men då var poängen redan bärgad och hade i sin mån bidragit till den anskrämligt fula glaspokal som blev vits prisbelöning. Skönhetspris aspirerade han inte på, men skönare pris är en önskedröm hos honom och mången annan tävlingsspelare.

Harald Belin.
(i Aftonposten)

Månadens specialparti

Prisuppgift

Studera parti nr 6132 på sid. 100 i detta häfte!

Vi vill gärna ha svar på följande frågor:

- 1) Är partiet intressant och spännande?
- 2) Är det ett bra parti?
- 3) Är det spelat av framstående mästare eller av spelare, som icke har mästartitel?
- 4) Vid vilken ungefärlig tidpunkt (årtal) är partiet spelat?
- 5) Vid vilket drag sker ett avgörande fel?

Insänd svaren på frågorna till Tidskrift för Schack senast den 14 maj. Tre bokpris utdelas.

NY TEORIBOK.

Taschenbuch der Eröffnung im Schach är titeln på en nyutkommen teoribok av den kände teoretikern, stormästaren Ernst Grünfeld, Wien. Detta är första delen, som företrädesvis behandlar damgambit och dambondespel, indiskt och Grünefeld-försvaret. Författaren har gått tillväga med sin kända grundlighet. På de närmare 140 tättryckta sidorna har han fått med en enorm mängd varianter. Den verkligt teoriintresserade får säkerligen lön för mödan — man kan nämligen inte komma ifrån att det verkar mödosamt att orientera sig i boken. Senare utkommer en andra del.

Boken kostar pr del kr. 3:75 och kan beställas hos Tidskrift för Schack.

SCHACKLANDSKAMPERNA

Danmark—Finland—Norge—Sverige

i SALTSJÖBADEN

10—15 augusti 1948

Av Hj. Mandal Pris kr.5:—

Innehåller 70 partier med kommentarer.

Kan rekvireras från Tidskrift för Schack.

I KORTA DRAG FRÅN A TILL Ö.

Från det alldeles nybildade Arvidsjaurs schacksällskap en liten rapport av dess ordf. och mäktigt drivande kraft, distriktsveterinär Curt Rydberg: "Det är rent märkvärdigt så mycket schackintresserat folk det finns, om man bara försöker locka fram dem! I den här lilla lappbyn fick vi 40 aktiva vid starten, vilket förmodligen låter som lögn för er nere i Stockholm!"

*

Göteborgs schackförbund kunde nyligen flytta över sin vårturnering till nya lokaler och det blev klass 1-spelarna som fick inviga de betydligt större utrymmen schackförbundet nu fått. Den gamla lokalen på Mellangatan 1 har ju länge varit för trång för göteborgsschacket och nu har förbundet lyckats få hyra lokaler i Hertzia, Smedjegatan 1, där man disponerar samma stora sal som Björkmans dansinstitut har. Schack blir där för framtiden varje måndag, torsdag och söndag.

Den gamla lokalen kunde ta högst 80 man, d. v. s. 40 bord. Här kan man ha spel i gång vid 100 bord samtidigt, alltså 200 spelare, och dessutom kan en publik på hundra personer släppas in. Att det betyder en god propaganda för det ädla schackspelet är ju självklart.

Till hösten har Göteborgs schackförbund planer på att börja med en östväst-tävling. Först hade man tänkt sig att ha den i Lisebergsrotunadan, men nu

när man fått så bra lokal blir den nog där i stället.

Den gamla lokalen vid Mellangatan 1 stannar hos schackspelarna. Där kommer även i fortsättningen Schackklubben Kamraterna att hålla till plus korporationsschacket.

*

Husums schackklubb nybildades i januari i år efter ett stillestånd på tjugo år. Klubben har redan 40 medlemmar och beräknar att innan årets slut få ytterligare ett 25-tal. Nils Nylander i Domsjö har spelat simultan i klubben och sade att Husums spelare visade goda takter. Ordförande i klubben är Gösta Holmström.

*

Bland de många ideella föreningar som arbetar i Kil har sen något över ett år tillbaka tillkommit Kils schacksällskap. Initiativtagaren och den ledande själen i detta är veterinär Sune Carlstedt. Sällskapet har i regel sammankomster varje månad och fredag och idkar såväl teoretiska studier som övningar och lösningar. Sällskapet har rönt stor välvilja från Värmlands Slakteriförening och Kils köpmannaförening, som lämnat sitt stöd med p enninggåvor. Dessutom har fru Kerstin Carlstedt skänkt ett standar.

I dagarna har sällskapet anordnat en cabaré för att förstärka sin kassa. Programmet, som omfattade tjugofem nummer stod på ett synnerligen högt plan. De medverkande, amatörer från Kil, löste sina uppgifter på ett förträffligt sätt.

Salongen var fullsatt till sista plats och publiken var mer än nöjd och möter med förväntan nya framträdanden.

*

På Lidingön finns även en mycket livaktig schackklubb. En av klubbens medlemmar, Robert Österblom, har vid sidan av klubbverksamheten i det tysta utfört ett föredömligt arbete med att bland skolbarn på Lidingön meddela undervisning i schackspelet. Under den gångna vintern har Österblom haft närmare 200 elever — ända ned i 8—9-årsåldern! Ungdomarna har varit förbluf-

fande roade av det hela. Tydligt är heller inte läxläsningen i farozonen, ty skolstyrelsen har välvilligt ställt medel till förfogande för inköp av spelmateriel.

*

Pjäsnytt heter ett medlemsblad för Schackklubben Pjäsen. Det utkommer i år med tio 8-tidiga nummer och redigeras av K. F. Palin. Innehållet är omväxlande i den lättsmälta stilen. Man hittar ett och annat parti, ställningar och problem, roliga historier, notiser om händelser både inom och utom klubben. Korrespondens med Pjäsnytt sker under adress M. Wahlund, Borensvägen 66, Johannahov.

I Stockholm har schackklubben Pjäsen i samarbete med Maria ungdomsråd och AT gjort schackpropaganda bland icke föreningsanslutna ungdomar i åldern 15—20 år. Bl. a. kom en match till stånd mellan två ungdomliga 25-manlag. I ungdomsgårdarnas arbete för lämplig fritidssysselsättning har schackspelet numera blivit en mycket viktig detalj.

*

I Västervik blomstrar schackintresset som aldrig förr. Förtjänsten därav kan i främsta rummet tillskrivas den nye klubbordförande Reinhold Ljungkvist, själv en av stadens bästa spelare och en av tre finalister om årets stadsmästerskap. Ljungkvist har de rätta egenskaperna för att framgångsrikt leda en schackklubb. Teoriundervisning har tagits upp på programmet, huvudsakligast för B-spelare som lär sig olika spelöppningar under ordförandens rutinerade ledning.

*

Tidskrift för Schacks aktuella, lärrika och intressanta innehåll, vilket trots att prenumerationspriset icke höjts, har med åren blivit bättre och bättre icke minst genom att korrespondensschacket erhållit berättigat utrymme. Själv har jag som prenumerant sedan början av 1930-talet haft mycken både nöje och behållning av tidskriften. (G. Nättorp, Skara.)

Påblman grundlade sitt intresse för schackspelet i unga dagar — den djupsinniga attityden på bilden har med åren ytterligare fördjupats.

*

Intresset för schack på Öland är i starkt stigande. Klubbar finns i Borgholm, Mörbylånga, Kastlösa och Degerhamn. Av spelarna står Josef Pettersson, Borgholm, i särklass. Han har för några år sedan varit en av Malmars bästa spelare, skriver Herbert Johansson i Mörbylånga.

*

LIVSFARLIGT ATT HA TRÅKIGT.

Tråkighet är skadlig för hälsan vid alla åldrar, men efter 60 blir den en direkt livsfarlig sjukdom, påstår amerikanske psykologen dr Fried.

Dr Fried, som är en dam, har analyserat "nere"-känslorna hos 75 gamla människor. Hon fann att bara några få såg fram mot pensionsåldern och att ännu färre njöt av den.

De tio män och kvinnor som verkligen funnit sig tillrätta med tillvaron på gamla dar, hade samtliga målmedvetet förberett sig för den genom att skaffa sig något nytt intresse — ofta ett arbete — som passade deras temperament.

En schackspelare har som bekant aldrig tråkigt vid någon ålder!

Partier

VM i Moskva

6117. HOLLÄNSKT PARTI.

Första partiet.

Botvinnik.	Bronstein.
1. d2—d4	e7—e6
2. c2—c4	f7—f5
3. g2—g3	Sg8—f6
4. Lf1—g2	Lf8—e7
5. Sb1—c3	0—0
6. e2—e3	— —

En förvånansvärt passiv behandling av spelöppningen! Låt vara att Botvinnik måhända vill ta det försiktigt i första partiet.

6. — —	d7—d6
7. Sg1—e2	c7—c6
8. 0—0	e6—e5
9. d4—d5	Dd8—e8

Den välkända ångreppsmanövern i det holländska försvaret, ofta med framgång spelat av Botvinnik själv.

10. e3—e4	De8—h5
11. e4×f5	Lc8×f5
12. f2—f3	Dh5—g6!

Redan börjar besvärligheter för vit.

13. Lc1—e3	Sb8—d7
14. Dd1—d2	c4×d5
15. c4×d5	— —

Efter 15. S×d5, S×d5. 16. c×d5 hade vit lättare bemästrat situation. Nu får svart ett klart övertag.

15. — —	Le7—d8!
16. Ta1—c1	Ld8—a5
17. g3—g4	— —

På 17. a3 hade följt Sb6 (18. b4, Sc4).

17. — —	Lf5—d3
18. Tf1—d1	Ld3—c4!
19. Dd2—c2	— —

Vit ser sig nödsakad erbjuda dambyte, trots att han även därefter har ett svårt spel.

19. — —	Dg6×c2
20. Tc1×c2	Sd7—b6
21. Tc2—d2	Lc4—a6
22. Le3—f2	Sb6—c4
23. Td2—c2	La5—b6
24. Lf2×b6	a7×b6
25. Td1—e1	Sc4—e3
26. Tc2—d2	Se3—c4
27. Td2—c2	Sc4—e3

Remi genom dragupprepning. Bronstein skulle vid fortsatt spel ha haft 12 drag att göra på tre minuter.

6118. GRÜNFELDS FÖRSVAR.

Andra partiet.

Bronstein.	Botvinnik.
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	g7—g6
3. Sb1—c3	d7—d5
4. c4×d5	Sf6×d5
5. e2—e4	Sd5×c3
6. b2×c3	c7—c5
7. Lf1—c4	Lf8—g7
8. Sg1—e2	0—0
9. 0—0	Sb8—d7

Denna springaruppställning har Botvinnik tidigare provat i ryska turneringar. Till skillnad mot det vanliga Sc6 har svart med textfortsättningen möjlighet att angripa vits centrum med e5 utan att störas av framstöten d5.

10. Lc1—g5	— —
------------	-----

Denna avvikelse mot det vanliga spelade Le3 överraskade tydligen världsmästaren, ty han tog sig här en funderare på hela 40 min., troligen för att utröna konsekvenserna

av 10. —, Dc7. 11. L×e7, Te8 osv. Det drag han slutligen bestämde sig för, är trots allt en liten försvagning.

10. — —	h7—h6
11. Lg5—e3	Dd8—c7
12. Ta1—c1	a7—a6
13. Dd1—d2	Kg8—h7
14. Lc4—d3	b7—b5
15. Se2—f4	— —

Här synes Bronstein bättre ha kunnat utnyttja ställningens möjligheter till kungsangrepp genom att spela e5.

15. — —	e7—e5!
16. Sf4—d5	Dc7—d6
17. d4×c5	Sd7×c5
18. c3—c4!	Sc5×d3
19. Dd2×d3	Tf8—d8
20. c4—c5	— —

Starkare förefaller 20. Lb6. Det är möjligt att Bronstein varit schackblind och endast flyktigt räknat med att detta drag var utförbart på grund av D×b6 utan att räkna med att efter T×d3 tornet på a8 sedan står i slag. Troligen avstod han dock från denna möjlighet på grund av 20. —, b×c4. Vit har därefter visserligen ingen fribonde men å andra sidan ett avgjort friare figurspel.

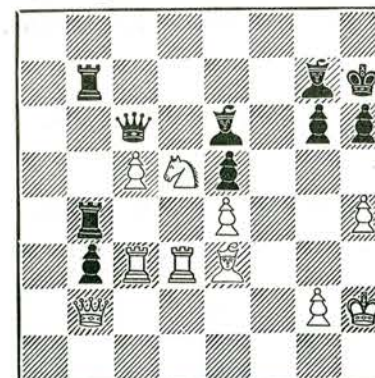
20. — —	Dd6—c6
21. Tf1—d1	Lc8—e6
22. Td1—d2	Td8—d7
23. Tc1—d1	a6—a5
24. a2—a3	Ta8—d8
25. Dd3—b3	Td8—b8
26. f2—f3	Td7—b7
27. Db3—b2	b5—b4
28. Sd5—b6	Lg7—f8!
29. a3×b4	a5×b4
30. Td1—c1	— —

Ej 30. D×b4 för T×b6.

30. — —	b4—b3
31. Sb6—d5	Lf8—g7
32. Td2—d3	Tb7—b5
33. h2—h4(?)	Tb8—b7
34. Kg1—h2	f7—f5

35. Tc1—c3	f5×e4
36. f3×e4	Tb5—b4!

Ställning efter svarts 36:e drag.

Ett genialiskt kvalitetsoffer, som tydligen noga förberetts. Avböjes det med 36. T×b3 följer 30. —, T×b3, 31. T×b3, L×d5. 32. e×d5, Da4! varefter svart på T×b7 har remischackar efter D×h4†.

37. Sd5×b4	Tb7×b4
38. Td3—d6	Dc6×e4
39. Le3—f2	De4—f4†
40. Lf2—g3	Df4—f5
41. Tc3—f3	Df5—g4

Det förseglade draget. Ställningen är ytterst komplicerad och svårbedömd. Bland de närvarande stormästarna höll bl. a. Szabo och Ragozin på vinst för Botvinnik. Frågan är dock om inte denne i tidsnöden spelade bort vinstmöjligheterna. Redan i föregående drag borde Dg4 ha skett.

42. c5—c6	g6—g5!
-----------	--------

Ett svårt fel vore 42. —, e4 på grund av 43. Td7, L×d7, 44. Tf7. Däremot är detta drag avgörande om vit nu spelar h×g5, då den nämnda varianten strandar på Dh5†!

43. c6—c7	Tb4—c4
44. Tf3×b3	e5—e4
45. Db2—f2	Te4×c7
46. Td6×e6	— —

Andra drag kunde lätt äventyra spelet.

46. — — Dg4×e6
 47. Lg3×c7 De6×b3
 48. Df2—f5† Kh7—g8
 49. Df5×e4 Remi.
 (Anm. av K. Sköld i Expressen).

6119. FRANSKT PARTI.

Tredje partiet.

Botvinnik.	Bronstein.
1. d2—d4	e7—e6
2. e2—e4	— —

När får vi se Botvinnik spela e2—e4 i första draget?!

2. — —	d7—d5
3. Sb1—d2	c7—c5
4. e4×d5	e6×d5
5. Lf1—b5†	Lc8—d7
6. Dd1—e2†	Lf8—e7
7. d4×c5	Sg8—f6
8. Sg1—f3	0—0
9. 0—0	Tf8—e8
10. Sd2—b3	Le7×c5
11. De2—d3	a7—a6
12. Lb5×d7	Sb8×d7
13. Le3—g5	Lc5—f8
14. Ta—d1	— —

På detta "självkära" drag tänkte Botvinnik 27 minuter!

14. — —	Dd8—c7
15. c2—c3	h7—h6
16. Lg5—h4	Te8—e4
17. Lh4—g3	De7—b6
18. Sf3—d2	Te4—e8
19. Dd3—c2	Ta8—c8
20. Sd2—f3	g7—g6
21. Tf1—e1	Lf8—g7
22. Te1×e8†	Te8×e8
23. Lg3—f4	Lg7—f8
24. h2—h3	Kg8—h7
25. Sf3—h2	Sd7—e5
26. Lf4—e3	Db6—c7
27. Le3—d4	Sf6—e4
28. Ld4×e5	De7×e5
29. Sh2—g4	De5—f4
30. De2—c1	— —

Vad händer på 30. T×d5? Vi för-

söker: 30. —, Ld6? 31. Sd4, h5? 32. Se2! Bravo!! Däremot 30. —, Sg3!! med fina vändningar.

30. — —	Df4—d6
31. Dc1—c2	Se4—f6
32. Sg4×f6†	Dd6×f6
33. Dc2—d3	Te8—d8

Här angavs som bättre 33. —, Ld6.

34. Dd3—e3	Lf8—g7
35. g2—g3	h6—h5
36. Kg1—g2	Td8—d6
37. Sb3—d4	Td6—d7
38. Sd4—f3	Lg7—h6
39. De3—d4	Df6×d4
40. Sf3×d4	Lh6—g7

Här avbröts partiet. Vit står något bättre, men lyckades inte omsätta sin fördel i vinst. Efter ytterligare ett 20-tal drag enades man om remi.

6120. DAMGAMBIT.

Fjärde partiet.

Bronstein.	Botvinnik.
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	c7—c6
3. Sb1—c3	Sg8—f6
4. Sg1—f3	g7—g6
5. c4×d5	e6×d5
6. Lc1—f4	Lf8—g7
7. e2—e3	0—0
8. Lf1—e2	Sb8—c6
9. h2—h3	Sf6—e4
10. Ta1—c1	Lc8—e6
11. 0—0	Ta8—c8
12. Sf3—d2	Se4×d2
13. Dd1×d2	Dd8—a5
14. a2—a3	a7—a6
15. Tc1—a1	— —

En omplacering för att möjliggöra en direkt aktion på damflygeln.

15. — —	Le6—f5
16. Tf1—d1	Te8—d8
17. b2—b4	Da5—b6
18. Sc3—a4	Db6—a7
19. Lf4—c7	Td8—d7
20. Lc7—b6	Da7—b8
21. f2—f4	Sc6—a7

22. g2—g4	Lf5—e6
23. Lb6×a7	— —

Vit vill naturligtvis inte tillåta Sc8.

23. — —	Db8×a7
24. Sa4—c5	Td7—d6
25. Sc5×e6	Td6×e6
26. Ta1—c1	Da7—b8
27. Kg1—g2	Tf8—c8
28. Le2—f3	Te6—d6
29. Tc1—c5	e7—e6
30. Td1—c1	Tc8×c5
31. Tc1×c5	Lg7—f8
32. Dd2—c2	Td6—d8
33. Tc5—c3	Lf8—d6
34. h3—h4	Kg8—g7
35. Dc2—c1	h7—h6
36. Tc3—c2	g6—g5
37. f4×g5	h6×g5
38. h4—h5	Kg7—h6
39. Dc1—e1	Td8—f8
40. e3—e4	d5×e4
41. De1×e4	Tf8—c8

Den ömsesidiga tidsnöden är överstämmande. Partiet avbröts här (i lika ställning!).

42. Lf3—d1	Tc8×c2
43. Ld1×c2	Db8—h8
44. Lc2—d3	Dh8—g7
45. Kg2—f3	a6—a5
46. b4×a5	Ld6×a3
47. Kf3—g2	La3—d6

På Bronsteins förslag togs partiet remi.

6121. INDISKT PARTI.

Femte partiet.

Botvinnik.	Bronstein.
1. d2—d4	Sg8—f6
2. c2—c4	e7—e6
3. Sb1—c3	Lf8—b4
4. e2—e3	0—0
5. Lf1—d3	c7—c5
6. Sg1—f3	b7—b6
7. 0—0	Lc8—b7
8. Sc3—a4	— —

Den härmed inledda aktionen på damflygeln — i och för sig intressant — ger vit ingen framgång utan i stället en del svagheter i den egna ställningen.

8. — —	c5×d4
9. a2—a3	Lb4—e7
10. e3×d4	Dd8—c7
11. b2—b4	— —

Till detta drag använde Botvinnik 50 (!) minuter av sin betänketid och kom naturligtvis sedermera i svår tidsnöd.

11. — —	Sf6—g4
12. g2—g3	f7—f5
13. Sa4—c3	a7—a6
14. Tf1—e1	Sb8—c6
15. Ld3—f1	Sc6—d8
16. Lc1—f4	Le7—d6
17. Lf4×d6	De7×d6
18. Lf1—g2	Sd8—f7
19. c4—c5	Dd6—c7
20. Ta1—c1	Ta8—e8
21. Sc3—a4	— —

Det vita spelet har kommit till en död punkt, ty svart står rustad mot varje eventualitet. Vit offerar nu ett tempo för att efter bondens framlockning till b5 kunna genomföra d4—d5 — utan annat resultat än i bästa fall remi.

21. — —	b6—b5
22. Sa4—c3	f5—f4!
23. d4—d5	f4×g3
24. f2×g3	e6×d5

Ödets ironi att denna bonde bringar vit i olycka. Han kunde nu byta torn och sedan slå på d5, men tycker antagligen inte om positionen efter 26. —, L×d5. 27. D×d5, Se3.

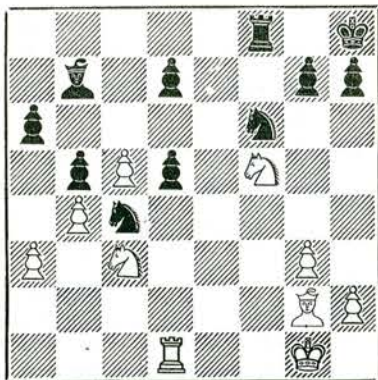
25. Dd1—d4	— —

På detta drag behåller svart bonden, men vit har ändå ganska goda remichanser.

25. — —	Sg4—f6
26. Sf3—h4	Te8—e5!
27. Te1×e5	De7×e5

28. Dd4×e5	Sf7×e5
29. Sh4—f5	Se5—c4
30. Tc1—d1	Kg8—h8

Ställning efter 30. —, Kg8—h8.

31. Td1—e1	— —

Ställningen är svårspelad för vit — i tidsnöd! Textdraget har betecknats som ett troligen avgörande fel. Lömsk är t. ex. följande variant: 31. S×d5, S×d5. 32. L×d5, L×d5. 33. T×d5, g6 och om springaren flyttas, så Se3 och svart vinner.

31. — —	Sc4×a3
32. Sf5—d6	Lb7—c6
33. Te1—a1	Sa3—c2
34. Ta1×a6	d5—d4
35. Sc3×b5	Lc6×g2
36. Kg1×g2	Sf6—g4
37. Sd6—f5	d4—d3
38. Ta6—d6	— —

Förtvivlan. Pjäsförlust och (eller) matt. T. ex. 38. h3, Sge3†. 39. S×e3, S×e3†. 40. Kh2, d2 41. Td6, Tf2†. 42. Kg1, Tf1†. 43. Kh2, d1D etc.

38. — —	Tf8×f5
39. Td6×d7	Sc2—e3†
- Uppgivet.

6122. SICILIANSKT PARTI.

Sjätte partiet.

Bronstein.	Botvinnik.
1. e2—e4	c7—c5
2. Sg1—f3	Sb8—c6

3. d2—d4	c5×d4
4. Sf3×d4	Sg8—f6
5. Sb1—c3	d7—d6
6. Lc1—g5	e7—e6
7. Dd1—d2	h7—h6
8. Lg5×f6	g7×f6

Svarts behandling av varianten är av stort teoretiskt intresse. Som ersättning för en försvagad bondeställning har svart löparparet och en tämligen solid position. Bägge parter gör i detta parti lång rockad. Botvinnik tog samma bondeställning mot Smyslov i ett parti i VM 1948. Skillnaden var att båda spelarna gjorde kort rockad. Svarts löparpar blev fruktansvärt, och Botvinnik vann överlägset.

9. 0—0—0	a7—a6
10. f2—f4	Lc8—d7
11. Kc1—b1	Lf8—e7
12. Lf1—e2	Sc6×d4
13. Dd2×d4	Dd8—a5
14. Th1—f1	h6—h5

Ehuru denna bonde nu blir svag och senare utsatt för flera hot, sker draget sannolikt för att svart ej skall behöva räkna med Lh5.

15. Tf1—f3	Da5—c5
16. Dd4—d2	— —

Efter dambyte nu skulle svart ha ett bekvämt slutspel.

16. — —	Ld7—c6
17. Tf3—e3	Dc5—a5
18. Le2—f3	0—0—0
19. Dd2—d3	Td8—d7
20. h2—h4	Kc8—b8
21. a2—a3	Le7—d8
22. Kb1—a2	Da5—c5

Naturligtvis inte 22. —, Lb6?? 23. b4!

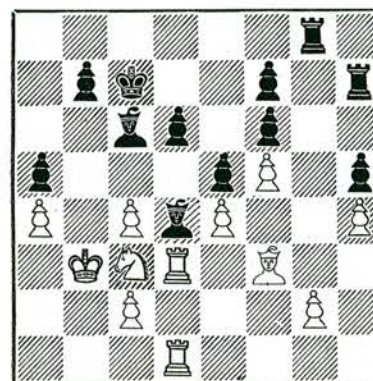
23. Te3—e2	a6—a5
24. a3—a4	Ld8—b6
25. b2—b3	Th8—c8
26. Dd3—c4	— —

Nu fann vit dambytet säkrast, ty svart kunde annars lätt förstärka sitt tryck på c-linjen.

26. — —	Dc5×c4
27. b3×c4	Tc8—h8
28. Ka2—b3	Td7—d8
29. Td1—d3	Lb6—g1
30. Te2—d2	Kb8—c7
31. Sc3—e2	Lg1—f2
32. Td2—d1	Lf2—c5
33. Se2—g3	Td8—g8
34. Sg3—e2	Th8—h7
35. f4—f5	e6—e5
36. Se2—c3	Lc5—d4

Ett onödigt och rent av oförsiktigt drag av Botvinnik, som åter är i svår tidsnöd. Vits nu följande kvalitetsoffer är så starkt, att svart ser sig föranlåten att ge tillbaka kvaliteten.

Ställning efter 36. —, Lc5—d4.

37. Td3×d4!	e5×d4
38. Td1×d4	Th7—g7
39. Sc3—e2	Tg7×g2

Annars blir hotet Sf4 obehagligt.

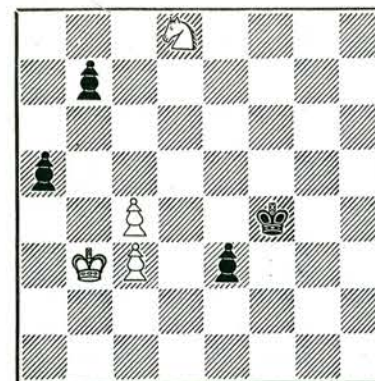
40. Lf3×g2	Tg8×g2
41. Se2—f4	— —

I denna ställning förseglade svart sitt drag — efter en halv timmes betänketid! Vit är något i fördel, men ett remislut ansågs vid avbrottet vara den troligaste utgången.

41. — —	Tg2—g3†
42. Kb3—b2	Tg3—g4
43. Sf4×h5	Tg4×h4
44. Sh5×f6	Kc7—b6!
45. Td4×d6	Kb6—c5
46. e4—e5	Th4—d4

47. Td6×d4	Kc5×d4
48. Sf6—g4	Lc6×a4
49. e5—e6	f7×e6
50. f5—f6	La4—e8
51. Kb2—b3	e6—e5
52. c2—c3†	Kd4—e4
53. Sg4—h6	Ke4—f4
54. f6—f7	Le8×f7
55. Sh6×f7	e5—e4
56. Sf7—d8	e4—e3

Ställning efter 56. —, e4—e3.

I denna ställning borde Bronstein ha spelat 57. Se6†, vilket hade fört till remi. Han drog i stället 57. Kc2 och hoppades ännu kunna spela på vinst. Nu följde 57. —, Kg3, en möjlighet som Bronstein fullkomligt förbisett. Han gav upp då han inte kunde förhindra att svart får ny dam.

Även de stora kan fela!

6123. DAMGAMBIT.

Sjunde partiet.

Botvinnik.	Bronstein.
1. d2—d4	d7—d5
2. c2—c4	e7—e6
3. Sg1—f3	c7—c6
4. g2—g3	f7—f5

På omvägar har det holländska försvaret uppstått — egentligen båda spelarnas specialitet.

5. Lf1—g2	Sg8—f6
6. 0—0	Lf8—e7

7.	b2—b3	0—0
8.	Lc1—a3	b7—b6
9.	La3×e7	Dd8×e7
10.	Sf3—e5	Lc8—b7
11.	Sb1—d2	Sb8—d7
12.	Se5×d7	Sf6×d7
13.	e2—e3	Ta8—c8
14.	Ta1—c1	c6—c5
15.	Dd1—e2	Sd7—f6
16.	c4×d5	Lb7×d5
17.	Lg2×d5	e6×d5
18.	Sd2—f3	Tc8—c7
19.	Tc1—c2	Tf8—c8
20.	Tf1—c1	Sf6—e4
21.	Sf3—e5	Se4—f6

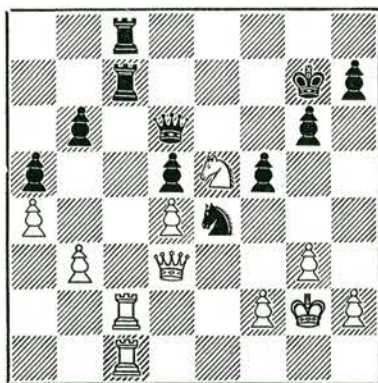
Vit har en liten positionsfördel, men att förstora den är inte lätt, när motståndaren använder den rätta taktiken att hålla sig avvaktande.

22.	De2—d3	g7—g6
23.	Dd3—a6	Kg8—g7
24.	Da6—e2	De7—d6
25.	a2—a4	Sf6—e8
26.	De2—d2	Se8—f6
27.	Dd2—c3	Sf6—e4
28.	Dc3—d3	e5×d4

Ett remislut förefaller ofrånkomligt, sedan tornen avlägsnats från krigsskådeplatsen.

29.	e3×d4	a7—a5
30.	Kg1—g2	— —

Ställning efter 30. Kg1—g2.

Ställningen är nu (nästan) symmetrisk — och ändå förlorar den ene spelaren!

30.	— —	Se4—f6
31.	Dd3—e2	f5—f4(?)

Ett förhastat drag, som det snart visar sig.

32.	g3×f4	Sf6—h5
33.	Tc2×c7†	Tc8×c7
34.	Tc1×c7†	Dd6×c7
35.	De2—g4	Sh5—f6

Svart har inget bättre mot hotet Dd7†!

36.	Dg4—e6	Sf6—h5

Svart befann sig plötsligt i dragtvång, och tvångsmässigt uppstår därför samma ställning med dambyteshotet — som genast verkställs.

37.	De6—d7†!	Dc7×d7
38.	Se5×d7	Sh5×f4†
39.	Kg2—f3	Sf4—d3
40.	Sd7×b6	Sd3—b4

I denna ställning avbröts partiet. Med största exakthet utnyttjar Botvinnik sin fördel till vinst.

41.	Kf3—f4	Kg7—f6
42.	Sb6—d7†	Kf6—e7
43.	Sd7—e5	Ke7—e6
44.	Kf4—e3	Ke6—f5
45.	f2—f3	g6—g5
46.	Ke3—d2	h7—h5
47.	Se5—d3	Sb4—a6
48.	h2—h3	Sa6—c7
49.	Kd2—e3	Sc7—a6
50.	Ke3—e2	Kf5—e6
51.	Ke2—d2	Ke6—e7
52.	Kd2—c3	Ke7—d6
53.	b3—b4	a5×b4†
54.	Sd3×b4	Sa6—c7
55.	a4—a5	Sc7—b5†
56.	Kc3—d3	Kd6—e6
57.	Kd3—e3	Sb5—a7
58.	a5—a6	Sa7—b5
59.	Sb4—c6	Sb5—c7
60.	Sc6—b4	Ke6—f5
61.	a6—a7	Kf5—e6
62.	Ke3—f2	h5—h4
63.	f3—f4	g5×f4
64.	Kf2—f3	Uppgivet.

6124. DAMGAMBIT.

Atttonde partiet.

Bronstein.	Botvinnik.	
1.	d2—d4	d7—d5
2.	c2—c4	c7—c6
3.	Sb1—c3	Sg8—f6
4.	Sg1—f3	e7—e6
5.	e2—e3	Sb8—d7
6.	Lf1—d3	d5×c4
7.	Ld3×c4	b7—b5
8.	Lc4—d3	a7—a6
9.	e3—e4	c6—c5
10.	e4—e5	c5×d4
11.	Sc3×b5	Sd7×e5
12.	Sf3×e5	a6×b5
13.	Dd1—f3!	— —

Detta drag infördes i spelpraktiken av Ståhlberg för ett 20-tal år sedan och har alltsedan dess ansetts som en stark fortsättning, ehuru svart vid bästa försvar får anses ha ungefär lika chanser. Trots att varianten är grundligt undersökt, har Bronstein ändå en liten nyhet i 16:e draget.

13.	— —	Lf8—b4†
14.	Ke1—e2	Ta8—b8
15.	Se5—c6	— —

Hittills har detta drag ansetts dåligt (på grund av svaret Lb7). Huvudvarianten är 15. Dg3, Dd6. 16. Sf3, D×g3. 17. h×g3 med något bättre spel för vit.

15.	— —	Lc8—b7
16.	Lc1—f4	— —

Genom detta drag får analytikerna nytt material att arbeta med. Någon nackdel för vit (efter 15. Sc6) kan det inte längre vara frågan om.

16.	— —	Lb4—d6
17.	Sc6×d8	Lb7×f3†
18.	Ke2×f3	Tb8×d8
19.	Ld3×b5†	Ke8—e7
20.	Lf4—d2	— —

Vit har vunnit ett viktigt utvecklingstempo med löparen på d2 i st. f. c1. För svart gäller det nu att med

alla medel stoppa vits farliga fribönder, understödda av löparparet.

20.	— —	Td8—b8
21.	a2—a4	Sf6—d5
22.	b2—b3	f7—f5

Svarts övervikt i centrum uppehåller jämvikten i den fortsatta kampen.

23.	Th1—c1	e6—e5
24.	Kf3—e2	e5—e4
25.	Tc1—c6	Th8—c8
26.	Ta1—c1	Tc8×c6
27.	Tc1×c6	Tb8—b6
28.	Tc6×b6	Sd5×b6
29.	a4—a5	Sb6—d5
30.	a5—a6	Ld6—c5
31.	b3—b4	Lc5—a7
32.	Lb5—c6	Ke7—d6
33.	Lc6—b7	h7—h6
34.	h2—h4	g7—g5!
35.	h4×g5	h6×g5
36.	Ld2×g5	Sd5×b4
37.	Lb7—c8	Kd6—e5
38.	Lg5—d2	Sb4—d5
39.	Lc8—b7	Sd5—c3†
40.	Ld2×c3	d4×c3
41.	g2—g3	— —

Här avbröts partiet och gavs sedan remi utan fortsatt spel.

6125. HOLLÄNSKT PARTI.

Nionde partiet.

Botvinnik.	Bronstein.	
1.	d2—d4	e7—e6
2.	c2—c4	f7—f5
3.	g2—g3	Sg8—f6
4.	Lf1—g2	Lf8—e7
5.	Sb1—c3	0—0
6.	d4—d5	— —

En ovanlig men ej okänd fortsättning, bl. a. spelad av Flohr mot Gligoric i Saltsjöbadsturneringen.

6.	— —	Le7—b4

I det citerade partiet följde 6. —, e5. 7. e4, d6. 8. Se2.

7. Lc1—d2	e6—e5
8. e2—e3	d7—d6
9. Sg1—e2	a7—a6
10. Dd1—c2	Dd8—e8
11. f2—f3	b7—b5

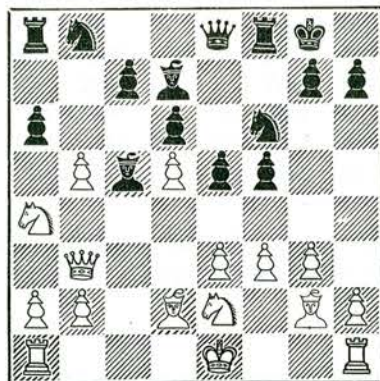
Svarts försök att på detta sätt skaffa sig initiativet leder till sensationella händelser — efter några drag har vit ett helt torn mer!

12. Dc2—b3	Lb4—c5
13. c4×b5	Lc8—d7

Detta var säkerligen poängen i svarts 11:e drag, ty efter 12. b×a6, S×a6 bör svarts goda figurspel uppväga bondeoffret.

14. Sc3—a4	— —

Ställning efter 14. Sc3—a4.

14. — —	Lc5—a7?

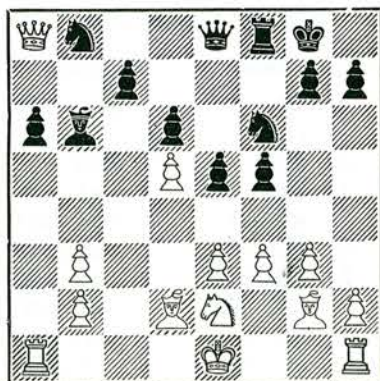
Enda rimliga förklaringen till detta drag är väl att svart helt enkelt förbisett svaret. Efter 14. —, a×b5. 15. S×c5, d×c5 har svart bra spel.

15. b5—b6!!	Ld7×a4
16. b6—b7	La4×b3
17. b7×a8D	La7—b6

Man skulle tro att partiet nu vore lätt vunnet för vit, men Botvinnik spelar i fortsättningen inte det bästa, medan Bronstein tillvaratar alla chanser. Ännu när partiet efter 41 drag avbryts synes utgången oviss.

18. a2×b3	— —

Ställning efter 18. a2×b3.

18. — —	De8—b5
19. Se2—c3	Db5×b3
20. Ta1×a6	— —

Vit befriar sin dam till priset av kvalitet. Han har visserligen ändå en pjäs över, men svart tar bönder och det hela är inte längre så enkelt för vit.

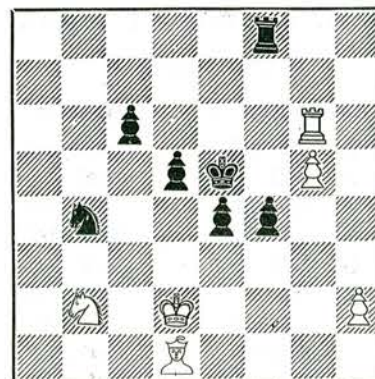
20. — —	Sb8×a6
21. Da8×a6	Sf6×d5
22. Da6—a4	— —

Bättre vore väl 22. S×d5, D×d5. 23. De2, och pjäsövervikten bör ovillkorligt göra sig gällande.

22. — —	Db3×a4
23. Sc3×a4	Lb6×e3
24. Lg2—f1	Tf8—a8
25. b2—b3	Le3×d2
26. Ke1×d2	Kg8—f8
27. Lf1—d3	g7—g6
28. Th1—c1	Ta8—b8
29. Sa4—c3	Sd5—b4
30. Ld3—e2	Tb8—a8
31. Sc3—a4	c7—c6
32. Tc1—c4	Ta8—b8
33. Le2—d1	Kf8—e7
34. Sa4—b2	d6—d5
35. Tc4—h4	h7—h5
36. g3—g4	h5×g4
37. f3×g4	f5—f4
38. g4—g5	Tb8—f8
39. Th4—h7†	Ke7—d6
40. Th7—g7	e5—e4
41. Tg7×g6†	Kd6—e5

I denna svarbedömda ställning avbröts partiet. Spelarna och deras sekundanter hade säkerligen många arbetssamma timmar med analyserandet!

Ställning efter svarts 41:a drag:

Den skarpa slutstrid, som man bespatsat sig på, gick upp i — analys! På Botvinniks förslag togs partiet för remi. Man enades nämligen om följande variant: 42. Lg4, f3. 43. Te6†, Kd4. 44. Tf6, Ta8. 45. L×f3, Ta2. 46. Kc1, Ta1†. 47. Kd2, Ta2 och svart håller remi genom dragupprepping. Onekligen en överraskande utgång efter de dramatiska händelserna i partiets tidigare skede.

6126. HOLLÄNSKT PARTI.

Tionde partiet.

Bronstein.	Botvinnik.
1. d2—d4	e7—e6
2. c2—c4	f7—f5
3. Sb1—c3	Lf8—b4
4. Dd1—c2	— —

Bronstein vill anlägga partiet aggressivt, vilket ofta betyder ett avsteg från det strängt korrekta. Solidare än damdraget är säkerligen 4. e3 — eller Rubinsteins drag 4. Ld2.

4. — —	Sg8—f6
5. e2—e3	0—0

6. Lf1—d3	d7—d6
7. Sg1—e2	c7—c5
8. a2—a3	Lb4×c3†
9. Se2×c3	Sb8—c6
10. d4×c5	— —

Redan framträder svagheter i vits partianläggning. Han måste byta sin centrumbonde och därmed lämna fältet e5 åt svart.

10. — —	d6×c5
11. b2—b3	Lc8—d7
12. Lc1—b2	Sc6—e5
13. Ld3—e2	— —

I detta parti visar sig löparparet svagare än löpare och springare.

13. — —	Ld7—c6
14. f2—f3	Sf6—h5
15. Sc3—d1	— —

Vit är tydligen inte tilltalad av fortsättningen 15. 0—0, Dg5 och ev. Se5—g6—h4; med sitt 19:e drag överger han definitivt tanken på kort rockad.

15. — —	Se5—g6
16. Dc2—c3	Dd8—g5
17. g2—g3	e6—e5
18. Sd1—f2	Ta8—d8
19. Th1—g1	Dg5—e7

Svart grupperar om och inleder störningsaktioner på högra flygeln.

20. Ta1—d1	Sh5—f6
21. Td1—d2	— —

En tvungen manöver för att få tornet på g1 i spel.

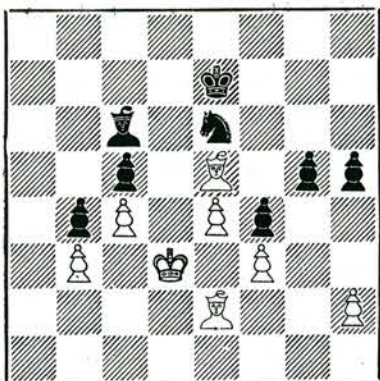
21. — —	a7—a6
22. Ke1—d1	b7—b5
23. Kd1—c1	b5—b4
24. Dc3—c2	Td8×d2
25. Dc2×d2	Tf8—d8
26. Dd2—c2	f5—f4
27. g3×f4	e5×f4
28. e3—e4	a6—a5
29. Sf2—d3	Sf6—d7
30. a3×b4	a5×b4
31. Lb2—a1	Sd7—f8
32. Tg1—d1	Sf8—e6
33. Sd3—e5	— —

Vit försvarar sig på bästa sätt och lyckas få avbyte på svartas farliga angreppspjäser, varefter ett intressant slutspel uppstår.

33.	— —	Sg6 × e5
34.	La1 × e5	De7 — g5
35.	Td1 × d8†	Dg5 × d8
36.	Dc2 — d2	Dd8 × d2†
37.	Kc1 × d2	g7 — g5
38.	Kd2 — d3	Kg8 — f7
39.	Le2 — f1	h7 — h5
40.	Lf1 — e2	Kf7 — e7

I denna ställning avbröts partiet. Bronstein använde nära 40 minuters betänketid för sitt förseglingsdrag!

Ställning efter 40. —, Kf7—e7.

41.	Le2—f1	— —

Vit bjöd här remi, som dock avböjdes.

41.	— —	Le6—d7

På 41. —, g4 hade följt 42. Le2.

42.	Lf1—h3	Se6—d8
43.	Lh3 × d7	Ke7 × d7
44.	h2—h3	Kd7—e7
45.	Le5—g7	Ke7—f7
46.	Lg7—e5	Kf7—e7
47.	Le5—g7	Sd8—b7

Här kunde Botvinnik ha försökt Se6 åtföljt av Ke7—f7—g6 jämte g5—g4, men vit håller ändå remi.

48.	Lg7—h6	Ke7—f6
49.	Lh6—f8	Kf6—f7
50.	Lf8—h6	Kf7—g6

51.	Lh6—f8	Kg6—f6
52.	Kd3—e2	Kf6—f7
53.	Lf8—h6	Kf7—g6
54.	Lh6—f8	Remi.

6127. DAMINDISKT PARTI.

Elfte partiet.

Botvinnik.	Bronstein.	
1.	d2—d4	e7—e6
2.	Sg1—f3	Sg8—f6
3.	c2—c4	b7—b6
4.	g2—g3	Lc8—b7
5.	Lf1—g2	Lf8—e7
6.	0—0	0—0
7.	b2—b3	d7—d5
8.	c4 × d5	e6 × d5
9.	Lc1—b2	Sb8—d7
10.	Sb1—c3	Tf8—e8
11.	Sf3—e5	Le7—f8
12.	Ta1—c1	— —

Ett första bondeoffer som snart åtföljes av ytterligare ett i den tydliga avsikten att forcera ett kungsangrepp. Detta är inte Botvinniks stil! Det förelåg inget tvång för honom att till varje pris vinna detta parti.

12.	— —	Sd7 × e5
13.	d4 × e5	Te8 × e5
14.	Sc3—b5	Te5—e7
15.	Lb2 × f6	g7 × f6

Ställning efter 15. —, g7 × f6.

16.	e2—e4	— —

På annat sätt anser sig vit inte kunna föra angreppet vidare. Genast 16. Sd4 ger inget påtagligt resultat efter 16. —, c5. 17. Sf5, Te5 (18. f4, Te8!).

16.	— —	d5 × e4
17.	Dd1—g4†	Lf8—g7
18.	Tf1—d1	Dd8—f8
19.	Sb5—d4	Lb7—c8

Trots det höga priset av två bönder har vit inte ens fältet f5 till sitt förfogande. Då han heller inte effektivt kan förstärka sitt angrepp, är det tydligt att hela uppläggningsen varit förfelad.

20.	Dg4—h4	f6—f5
21.	Sd4—c6	Te7—e8
22.	Lg2—h3	Lg7—h6
23.	Tc1—c2	e4—e3
24.	f2 × e3	Lh6 × e3†
25.	Kg1—h1	Lc8—e6
26.	Lh3—g2	a7—a5
27.	Lg2—f3	Kg8—h8
28.	Sc6—d4	— —

Härmed underlättas svartas uppgift, men vit kan i längden ändå inte kvarhålla sitt tryck. Tidsnöden är nu ömsesidig.

28.	— —	Ta8—d8
29.	Tc2 × c7	Le6—d5
30.	Td1—e1	Df8—d6
31.	Tc7—c2	Te8—e4!
32.	Lf3 × e4	Ld5 × e4†
33.	Dh4 × e4	f5 × e4

Efter damvinsten avgör svart spelet i några drag.

34.	Sd4—f5	Dd6—b4
35.	Te1 × e3	Td8—d1†
36.	Kg1—g2	Td1—d2†
37.	Tc2 × d2	Db4 × d2†
38.	Kg2—h3	Dd2—f2
39.	Kh3—g4	f7—f6
- Uppgivet.

6128. HOLLÄNSKT PARTI.

Tolfte partiet.

Bronstein.	Botvinnik.	
1.	d2—d4	e7—e6
2.	c2—c4	f7—f5
3.	e2—e3	Sg8—f6
4.	Sb1—c3	d7—d5
5.	Sg1—h3	— —

"Det går ett sus genom expertbänkarna, när Bronstein gör ett djävligt spelöppningsexperiment, slutfört i åttonde draget med den långa rockaden, och därefter reser sig från bordet... Några drag senare kommer den första chocken, då Bronstein offerar bonde till synes omotiverat ty hans spel blir snarast trängre på kuppen". (Bengt Ahlbom i St. T.).

5.	— —	c7—c6
6.	Lc1—d2	Lf8—d6
7.	Dd1—c2	0—0
8.	0—0—0	Dd8—e7
9.	f2—f3	d5 × c4
10.	e3—e4	f5 × e4
11.	Sc3 × e4	b7—b5
12.	Se4 × d6	De7 × d6
13.	f3—f4	Sb8—a6

På 13:e draget tänker båda spelarna i drygt 20 minuter.

I själva verket är vits ställning redan underminerad och går näppeligen att rädda. Därav hans chansartade spel i fortsättningen.

14.	Lf1—e2	c6—c5
15.	Le2—f3	Ta8—b8
16.	Ld2—c3	Sa6—b4
17.	d4 × c5	Sb4 × a2†
18.	Kc1—b1	Sa2 × c3†
19.	Dc2 × c3	Dd6 × c5
20.	Th1—e1	h7—h6
21.	Te1—e5	De5—c7
22.	g2—g4	Lc8—b7
23.	Lf3 × b7	Tb8 × b7
24.	g4—g5	Sf6—d5

Ställning efter 24. —, Sf6—d5.

25. Td1×d5

Om damen flyttas har svart flera starka och praktiskt taget avgörande drag till sitt förfogande, t. ex. 25. Dd4, c3. 26. Te1, h×g5. Vits enda spekulation gäller nu Botvinniks dåliga tid.

25. —	e6×d5
26. Dc3—d4	c4—c3
27. b2—b3	Dc7—d7
28. Sh3—f2	c3—c2+
29. Kbl—c1	h6×g5
30. Te5×g5	Dd7—e6
31. Tg5—e5	De6—d6
32. Kc1×c2	Tb7—c7+
33. Kc2—d2	Dd6—c5
34. Dd4×c5	Tc7×c5
35. Sf2—d3	Tc5—c6
36. Te5×d5	a7—a6
37. h2—h4	Tc6—h6
38. h4—h5	Th6—f6
39. b3—b4	Tf6—f5
40. Td5—d6	Tf8—f6

Avbrutet och sedan uppgivet av vit utan fortsatt spel. Botvinnik leder härmed matchen med 6½—5½.

6125. INDISKT PARTI.

Första matchpartiet.

Bj. Häggqvist.   **E. Böök**

1. d4,	Sf6	2. c4,	e6
3. Sc3,	Lb4	4. a3,	L×c3
5. b×c3,	c5	6. e3,	b6

7. Ld3,   Lb7   8. f3,   Sc6
9. Sge2,   0—0   10. e4,   Se8

Dragföljden hittills har en obetydlig skillnad från partiet Botvinnik—Reshevsky. VM-turneringen i Moskva 1948. I övrigt är skillnaden att Häggqvist gör remi — medan Botvinnik förlorade sitt parti!

11. Dc2,

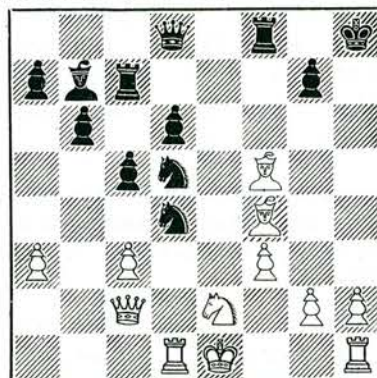
Ger upphov till rätt vilda förvecklingar.

11. —,	Tc8	12. e5,	f5
13. e×f6,	S×f6	14. Lf4,	d6
15. d5,	e×d5	16. c×d5,	S×d5

Det var med tvekan Böök gav sig in på detta.

17. L×h7+	Kh8	18. Lf5!,	Tc7
19. Td1!,	Sd4		

Ställning efter 19. —, Sc6—d4.

En intressant ställning! Kombinationen kan dock knappast sägas vara fullt korrekt. Svart kunde ha spelat 19. —, Sce7, 20. Lg5, Se3!. 21. L×e3, S×f5 med ungefär lika chanser.

20. c×d4, c×d4   21. Dd3,   Df6
Härmed räknar svart med att återvinna pjäsen.

22. 0—0,   Te7

Det är tydligt att såväl D×f5 som S×f4 skulle ha kostat svart kvalitet.

23. Le4

Nu uppstår ett slutspel där vit vid bästa spel behåller en liten fördel

som kanske inte räcker till vinst. Efter det djärva draget 23. g4! är det inte otroligt att vit hade kunnat vinna. T. ex. 23. —, T×e2. 24. D×e2, S×f4. 25. Dd2, Dg5. 26. Kh1. Det finns många andra varianter i den invecklade ställningen.

23. —,	S×f4	24. S×f4,	D×f4
25. L×b7,	T×b7	26. D×d4,	Td7
27. D×f4			

Bättre 27. Tfe1. Vit gör några mindre goda drag och är nära att råka illa ut.

27. —,	T×f4	28. Td3,	Kg8
29. Tfd1,	Ta4	30. Tc3(?),	Kf7
31. Kf2,	d5	32. g3,	d4
33. Tcd3,	Ke6	34. f4,	Kd5
35. Kf3,	Tc7	36. g4,	Tc2
37. h4,	Ta2	38. h5,	Ta4×a3

Slutspelet är våldsamt spännande. Man skulle tro att svart vinner, men vits fribönder räddar i sista ögonblicket.

39. g5,	T×d3	40. T×d3,	Tc2
41. f5,	Ke5	42. f6,	g×f6
43. g6,	Kf5	44. g7,	Tc8
45. T×d4,	Tc3+		

Svart är i svår tidsnöd.

46. Ke2,	Tc8	47. Tg4!,	K×g4
48. h6,	Te8+	49. Kf2,	Tg8
50. h7,	T×g7	51. h8D,	Tg5!

Förseglingsdraget. Parterna tog här remi utan fortsatt spel. En innehållsrik kamp!

6126. CARO-KANN.

Andra matchpartiet.

E. Böök.   **Bj. Häggqvist.**

1. e4,	c6	2. Sc3,	d5
3. Sf3,	Lg4	4. d4,	

I ett parti Poletajev—Flohr vid en rysk turnering nyligen spelades 4. h3, L×f3. 5. D×f3, Sf6. 6. d4, d×e4. 7. S×e4, D×d4 — sedan Flohr erövrat denna bonde blev han besegrad av sin

för oss okände motståndare.

4. —,	e6	5. Ld3,	d×e4
6. S×e4,	Sf6	7. c3,	S×e4
8. L×e4,	Sd7	9. Db3,	Dc7
10. c4,	Sf6	11. Lc2,	L×f3

Böök var här inte riktigt nöjd med sin spelöppning och ansåg att svart borde ha spelat 11. —, 0—0—0 för att efter 12. Le3 med L×f3 försvaga vits bondeställning.

12. D×f3,	Lb4+	13. Ke2,	0—0—0
14. Le3,	Le7?		

En svår tempoförlust. Genast Ld6 skulle ha skett.

15. g4!

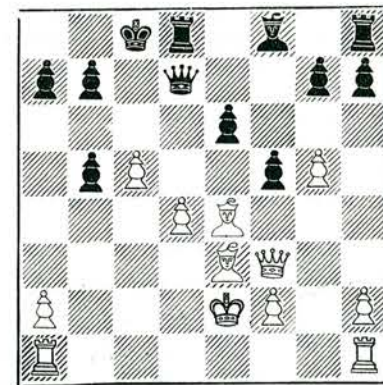
Härefter finns det varken försvar eller motspel för svart.

15. —,	Ld6	16. g5,	Se8
17. c5,	Lf8	18. b4,	Dd7

Den svarta ställningen företer nu en tragisk anblick, men det är ändå högst intressant att studera hur snabbt och precis vit gör sina avgöranden.

19. b5!	c×b5	20. Le4,	f5
---------	------	----------	----

Ställning efter 20. —, f7—f5.

20. c6!	Dc7	21. c×b7+,	Kb8
22. Lc6,	Sd6	23. Thc1,	Le7
24. Lf4,	Da5	25. Db3,	e5
26. L×e5,	L×g5	27. De6!,	Dc7
28. f4,	Lf6	29. Ld5,	Dd7
30. Tc8+!			Uppgivet

BÖÖK—ENEVOLDSEN

I RADIOPARTI.

Dagen efter sista partiet mot Häggqvist tog Böök flyget hem för att samma kväll utkämpa ett radioparti med Jens Enevoldsen. Detta arrangemang kom till stånd genom samarbete med danska och finska rundradion. En nyhet var att partiet skulle spelas på en kväll — de gjorda dragen upplästes på fastställda tider under kvällens lopp med O. Kaila som sakkunnig referent. Efter fyra timmars spel och 32 drag avbröts partiet. Meningen är att Sveriges schackförbund skall svara för en neutral avdömning av ställningen, som anses vara "en hårsman" till Bööks fördel.

Evenemanget betecknades som lyckat, om man undantar kritik från svenskspråkiga lyssnare. Till en början upplästes dragen på båda språken, men senare endast på finska, och därigenom gick många lyssnare som inte förstod den finska notationen miste om partiet. Skälet att han inte skulle haft tid till den svenska uppläsningen godkännes inte, då det blott skulle ha tagit sekunder i anspråk. En arg kritiker undrar vem som gav order om att den svenska texten skulle utelämnas och orsaken till detta negligerande av de svenska lyssnarna.

Här är partiet:

6131. SPANSKT PARTI.

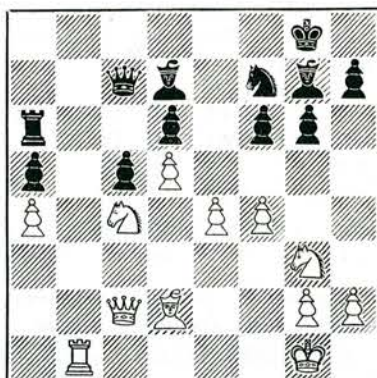
Spelat i radio den 28/3-51.

E. Böök.		J. Enevoldsen.	
1. e4,	e5	2. Sf3,	Sc6
3. Lb5,	a6	4. La4,	d6
5. 0—0,	Ld7	6. c3,	Le7
7. d4,	Sf6	8. Te1,	0—0
9. Sbd2,	b5	10. Lb3,	e×d4
11. c×d4,	Sa5	12. Lc2,	c5
13. Sf1,	Sc6	14. d5,	Sb4
15. Lb1,	a5	16. Sg3,	Sg4
17. a3,	Sa6	18. Lf4,	f6

19. b3,	Se5	20. Sd2,	Sc7
21. Sdf1,	g6	22. Ld2,	Te8
23. f4,	Sf7	24. Ld3,	Lf8
25. a4,	b×a4	26. b×a4,	Sa6
27. L×a6,	T×a6	28. Se3,	Lg7
29. Tb1,	Dc7	30. Se4,	Tb8
31. Dc2,	T×b1	32. T×b1	

Avbrottsställning.

Enevoldsen.

Eöök.

MÅNADENS SPECIALPARTI.

6132. ITALIENSKT PARTI.

1. e4,	e5	2. Sf3,	Sc6
3. d4,	e×d4	4. Lc4,	Lc5
5. 0—0,	d6	6. c3,	Sf6
7. c×d4,	Lb6	8. Sc3,	Lg4
9. Le3,	0—0	10. a3,	De7
11. Dd3,	L×f3	12. g×f3,	Dd7
13. Kg2,	Sh5	14. Se2,	Se7
15. Sg3,	S×g3	16. h×g3,	d5
17. La2,	Tad8	18. Tad1,	c6
19. Th1,	Sg6	20. Th5,	d×e4
21. f×e4,	Dg4	22. Tdh1,	T×d4
23. Dc3,	T×e4	24. T×h7,	Ld4
25. L×d4,	T×d4	26. T1h4,	S×h4†
27. T×h4,	D×h4	28. g×h4,	T×h4
29. Dg3,	Th5	30. f4,	Tb5
31. b4,	Td8	32. Lc4,	Td2†
33. Kg1,	Td1†	34. Kf2,	Tf5
35. Dg4,	T1d5	36. L×d5,	T×d5

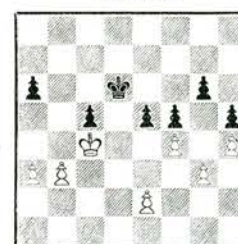
Studier

Bidrag och lösningar sändas till A. WERLE, Krukmakaregatan 38, n.b.v., Stockholm 4.

373. Eero E. Böök,

Finland.

Original.

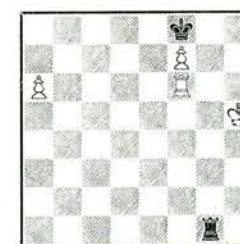

7+7=14. Vinst.

374. E. Kvarnhage,

Rävlanda.

Original.

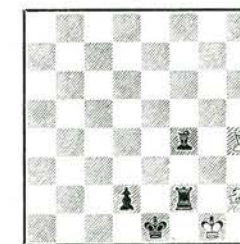

4+2=6. Vinst.

375. A. Hildebrand,

Uppsala.

Original.

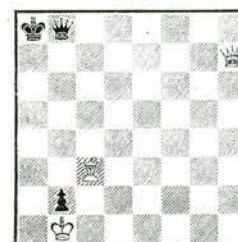

3+4=7. Remi.

Studierna 373—375 ingå i lösningstävlan med bokpris. Frist en månad.

376. J. Kling.

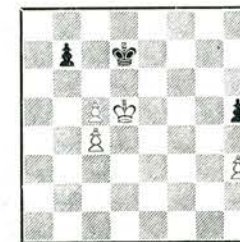
The Chess Euclid,
1849.

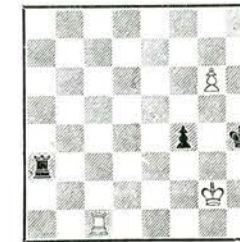
3+3=6. Vinst.

377—378. J. Kling och B. Horwitz.

Chess Studies, 1851.

4+3=7. Vinst.

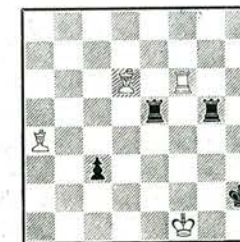
3+3=6. Vinst.

379.—380. J. Kling och B. Horwitz.

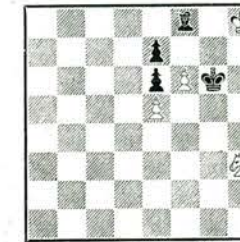
Chess Studies, 1851.

4+3=7. Vinst.

4+4=8. Vinst.

4+4=8. Vinst.

381. B. Horwitz.

Chess Montly, 1886.

"CHESS STUDIES".

Ett hundraårsminne.

För jämt hundra år sedan utkom i London en studiesamling, som kom att spela den allra största roll för det senare 1800-talets teoretiska slutspelsforskning, och vars verkningar i hög grad kan skönjas in i våra dagar. Dess fullständiga titel löd: "Chess Studies; or Endings of Games by Kling and Horwitz, containing upwards of two hundred scientific examples of chess strategy, illustrated by Diagrams. Also by the same Authors, The Defeat of the Muzio Gambit. Edited by Henry C. Mott, London: G. J. Skeet, 21 King William Street, Charing Cross, 1851". Alltså "Chess studies" av Kling och Horwitz. Det finns all anledning att bringa detta verk i erinran och att med några korta rader presentera dessa båda, den moderna studiekonstens föregångare, för våra läsare.

Joseph Kling föddes i Mainz den 19 mars 1811. Efter musikutbildning, i många år organist vid en kyrka i Mainz. Kom till London 1850, där han verkade som musikköreläggare 1850—51, med adr. 27 Sherrard st., Golden sq.. 1854 öppnade han vid 454 Oxford street en schacklokal i konkurrens med den berömda Cigar Divan, men stängde denna redan efter två år, 1856.

Som schackförfattare framträdde han redan 1849 med problem och slutspels-samlingen "The Chess Euclid", som innehöll omkr. 200 uppgifter av honom själv. Föreläsalet till detta verk undertecknar han f. ö. "J. Kling, Professor of Music", vilket kan vara intressant att veta. Utgav vidare tillsammans med Horwitz förutom "Chess Studies" även tidskriften *The Chess Players* åren 1851—53. Deltog i den 2:a internationella turneringen i London, juli 1851. Drog sig emellertid snart tillbaka från schacklivet. Död i dec. 1876.

Bernard Horwitz, född i storbisdomet Mecklenburg 1807. Enl. en uppgift konstnär. Lärde sig schackspelet av den dåtida berlinstorheten Julius Mendheim. Levde en tid i Hamburg, samt från omkr. 1845

och till sin död i England. Horwitz var stark spelare, och deltog i nästan alla engelska turneringar, som hölls fram till 1862. Sålunda deltog han i den 1:a internationella londonturneringen 1851 där han kom på 7:e plats bland pristagarna. Förutom sitt samarbete med Kling utgav Horwitz 1884 "Chess Studies and end-games systematically arranged" av vilken en andra upplaga utgavs 1889 av W. Wayte. Horwitz avled i London 29 aug. 1885.

Några prov på båda författarnas förmåga visas i detta häfte.

LÖSNINGAR TILL STUDIERNÄ

376—381 I DETTA HÄFTE.

376. 1. Ld4!, Db7. 2. Dg8†, Db8. 3. Dd5†, Db7. 4. Dd8†, Db8. 5. De7!, Dc7 (Bäst). 6. De4†, Db7. 7. De8†, Db8. 8. Dc6†, Db7. 9. Da4†!, Kb8. 10. Le5†, och vit vinner. En vinstmanöver som senare tidens författare utbyggt till storartade mästerverk.

377. 1. e6†!, b×c6. 2. Ke5, h4. 3. c5, Ke7. 4. Kf5, Kf7. 5. Kg5, Ke6. 6. K×h4, Kd5. 7. Kg5, K×c5. 8. h4, Kd6! 9. Kf6!, c5. 10. h5, och vit vinner den svarta damen genom schackar på d8 och c8. Endast genom att uppoffra merbonden och sedan utnyttja oppositionen kan vit vinna. En teoretiskt värdefull studie.

378. 1. Tg1!, Ta8. 2. g7, Kh5. 3. Kf3, Tg8. 4. K×f4, Kh6. 5. Kf5, Kh7. 6. Kf6, Ta8. 7. g8D†!, T×g8. 8. Th1†.

5. —, T×g7. 6. Th1†. Eko! Studien har dessutom ett fint inledningsdrag.

379. 1. Da2†, Kh8. 2. Db2† och den vita damen går uppför trappan för att med 10. Df6†, Dg7†. 11. D×g7† byta dam. Det därpå följande bondeslutspillet vinnes genom en tempofiness. 11. —, K×g7. 12. h5, Kh8. 13. Kh6, Kg8. 14. g3!!, och vinner. Eller 12. —, Kg8. 13. Kh6, Kh8. 14. g4!!, och vinner.

380. 1. Th6†!, Kg3. 2. Te6, Tf5†. 3. Kg1, Kf4. 4. T×e5!, T×e5. 5. Le2!, och vinner. En tidig upplaga av denna pjäsfångst.

381. 1. f7!, K×f7. 2. Kh7, Ke8. 3. Sg5, Kd8! 4. Kg8!, Ke8. 5. Sf7, och vinner. Ej 4. Sf7†?, Kd7. 5. Kg8, Ke8! Remi, då vit till sin egen skada är vid draget. På 3. —, Kd7 följer 4. Sf7!, vinst. Och på 2. —, Lg7. 3. Sg5†, och vit vinner.

En utmärkt tempoofferstudie.

LUIGI CENTURINI MEMORIAL.

Schacksällskapet "Luigi Centurini" i Genua anordnar med anledning av 50-årsminnet av L. Centurinis död en int. studieturning. Varje ff. kan insända högst 3 studier. Varje studie i 3 kopior, med motto och förseglad namnsedel, före 30 juni 1951 till: Circolo Scacchistico Genovese "Luigi d' Artiglieria, Via Luccoli 30 int. 6, Genova (Italia). Domare Feijter, Hinds och Bianchetti.

LÖSNINGAR, JAN.

358. *Fischer*. 1. e7, Ld7. 2. e6, Le8. 3. g4!, e×d3. 4. g5, Kg7. 5. Kd2, Lf7. 6. K×d3!, och vinner. Vit går med kungen över damflygeln och vinner lätt. Försök att i 3:e draget rädda springaren äro otillräckliga.

2. —, h×g2. 3. e×d7, g1D†. 4. Kd2!, D×h2†. 5. Kc3, och vit vinner.

359. *Holm*. 1. De2!, Dc4. 2. Db2†, Ka4. 3. Da1†, Ta3. 4. Dg7!, vinst.

1. —, Dd4. 2. De7†, Ka2. 3. Da7†, Ta3. 4. Df7†, vinst.

Trevligt ekospel med svart torn.

360. *Hufendick*. 1. b7, Lg7. 2. e7, Te6. 3. L×d4!, L×d4. 4. Se2†!, T×e2. 5. Sd3†, Kv. 6. Se5!, och vinner.

Bra konstruerad Novotny med två kritiska drag.

361. *Richter*. 1. Lb7†, Kh8. 2. Td1, b3! 3. Kb4!, b2!. 4. Lb1!, a1D. 5. Tg1, vinst.

1. —, Kf8. 2. Td1, b3. 3. Ta1, Kg7. 4. Lb1, med lätt vinst.

En intressant dragtvångskombination.

362. *Werle*. 1. c7†, Kc8. 2. Kf6!, Te8. 3. Kf7, Th8. 4. Kg7, Th5. 5. Kg6, Te5. 6. Kf6, osv.

Om t. ex. 4. —, g3 så 5. K×h8, och vit håller remi.

På 1. —, K×c7 följer 2. Lg3!, remi. Där emot ej 1. Lg3? för K×a8 och svart vinner.

Huvudspelet skulle jag vilja döpa till *Amok* — temat i st. f. det gängse, men färglösare, Förföljelse-temat!

363. *Kosek*. 1. Sd4, Ka4. 2. Kb8, Kb4. 3. Ka8!, Ka4. 4. Sc6, Lc8. 5. Ka7, Kb5. 6. Se7, La6. 7. Sf5!, Ka5. 8. Sd6, vinst.

3. —, Kc5. 4. Ka7, Lc8. 5. Sf5 och 6. Se7, med vinst.

3. —, Lc8. 4. Ka7, Ka5. 5. Sc6†, Kb5. 6. Se7, Ka6. 7. Sf5, och vinner.

Fel vore 3. Ka7? för Ka5. 4. Sc6†, Kb5. 5. Se7, Ka5. 6. Sf5, Kb5; Med remislut.

Om 2. —, Lf1 så 3. Sc6, La6. 4. Ka8, Kb5. 5. Ka7, Lc8. 6. Se7, o. s. v.

Tempooffer. Materialet bör locka parti-spelaren till ett närmare studium.

KOMMENTARER.

Prisstudierna har inte klarats perfekt av mer än en lösare. I 358 har flera, trots att de haft idén klar för sig, gjort det obegripliga förbiseendet att spela, efter 1. e7, Ld7, 2. g4? Det följer L×g4† och så retur Ld7 med i bästa fall remi för vit. En del dragomkastningar har förstört lösningarna för flera. Till nr 360, och i 362 har ingen utom pristagaren funnit huvudvarianten.

Bokpristagare blev *Uno Sjögren, Fridensfors, Klintehamn*.

Sjögren debuterar som lösare och han gratuleras till den fina starten!

Problem

Bidrag och lösningar till BROR LARSSON, Kungstensgatan 63, 4 tr., Stockholm.

9773. G. A. Ekkestubbe,
Skurup.

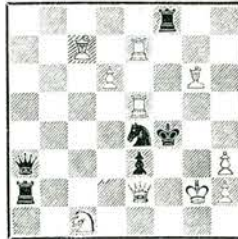
Matt i 2 drag.

9774. G. A. Ekkestubbe,
Skurup.

Matt i 2 drag.

9775. Z. Fjellström,
Stockholm.

Matt i 2 drag.

9776. L. Larsen,
Danmark.

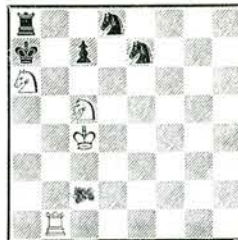
Matt i 2 drag.

9777. J. A. W. Swane,
Holland.

Matt i 2 drag.

9778. G. Faleby,
Stockholm.

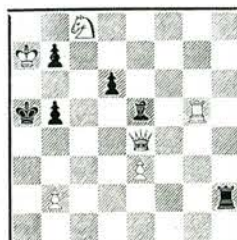
Matt i 3 drag.

9779. H. Hultberg,
Stockholm.

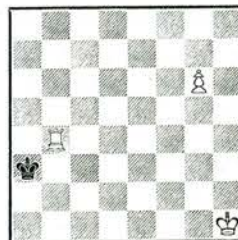
Matt i 3 drag.

9780. G. Reinhard,
Karlstad.

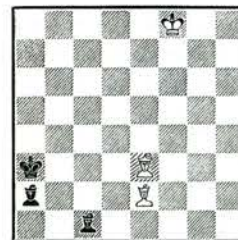
Matt i 3 drag.

9781. B. Pettersson,
Eskilstuna.

Matt i 4 drag.

9782. C.-E. Lind,
Karlstad.

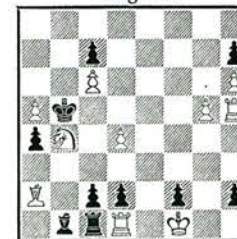
A) = diagr. hj. matt 2
B) d:o med vit Kh6.
(Skenspel).

9783. W. Hagemann,
Tyskland.

Hjälp matt i 3 drag.

9784. T. Kardos, L. Lindner o. I. Sztankovszky,
Ungern.

Hjälp matt i 3 drag.

Med dagens problem hälsar vi herrar G. A. Ekkestubbe och Z. Fjellström välkomna åter efter lång frånvaro från problemspalten. Titta på förspelet i 9773. Den mindre övade lösaren bör veta att i tvådragare händer det ofta ganska mycket även om vits inledningsdrag utelämnas och svart börjar. Sen brukar det hända något annat i själva lösningen på samma svarta drag (och de är i det här fallet Se6 och Sg5. I 9774 finner vi en trefaldig Rupp, medan 9775 visar oktagon (åtta varianter av en S). 9776 behandlar vit korrektion = en vit pjäs måste välja ett speciellt fält, för att under lösningen inte stå i vägen för andra vita pjäser. Samtliga tredragare står med modellmat-

ter och 9781 är ett litet näpet fynd, som vi hoppas inte har föregångare. I hjälpmattorna börjar svart och hjälper vit göra matt. Skenspelet i 9782 betyder att problemet kan lösas även om svarts första drag utelämnas och vit alltså börjar.

Korrekturet till 9710 (Wahlmark) har tyvärr illegal ställning och är bilösligt med 1. Lh7, Kf7. 2. Td6, e6. 3. Ld4. 9726 (Andersson) är däremot inte alls bilöslig med 1. Da3, som vi påstod i febr.-numret. Och 9736 (Renhard) korrigerar författaren genom att flytta Lg3 till e1 och Bd5 till d4. Inledn. blir då 1. d5.

Vi har faktiskt ont om bra svenska direktmatt just nu.

LÖSNINGAR TILL PROBLEMEN 9740—9755, JANUARI.

9740 (Ellerman). Förspel 1. —, Tf2(Sf2). 2. Ta3 (Sd2). Lösning 1. g4, Txf4 (Sxf4). 2. Ta3 (Sd2). Det s. k. Rucklis tema, som innebär att vissa mattdrag i förspelet kommer igen som svar på andra drag i lösningen. 9741 (Feigin & Goldschmidt). Försök 1. La2 (Lc4, Lf7), Se6 (Dxb5, e5). 2. ? Lösning 1. Lg8. 9742 (Hermansson). 1. Sd6? (Lf4), Sg6. 2. Sxf7 men Lg6. 1. Sf6?, Tb7—b6 (Sg6). 2. Sxd7 (Th5) men Tb3—b6. 1. Sf2?, Tb3 (gxf2). 2. Sxd3 (Dxh2) men Tb7—b6. 1. Sc5?, Se3. 2.

Dxe3 men Lxg1. Lösning 1. Sg5, Sg6. 2. Sxf7. Utmärkt fortsatt angrepp (LL). 9743 (Jönsson & Ekström). 1. Sf4. Javatemat med förändrad brännpunkt (från d3 i förspel till f4 i lösn.). Stor sak (HT). Ett glänsande problem (LL). 9744 (Sancho). 1. Sd7. 9745 (Bryntse). Vi ber om ursäkt för dålig korrekturläsning. Le8 skall stå på g8. Lösningar kan sändas med detta häftes problem. 9746 (Larsson). 1. Le6 hot 2. Ld7, Sc7 (Sd6, f5). 2. KxS (Sb7). Finessen är här vita K placering (IA). Underhållande (HT). 9747

(Ölje). 1. Da8 hot 2. D×f8, Sd8 (L6). 2. Da1 (De8). En verkligt skicklig behandling av fyrrhörsvandringen (HT). Saknar ingalunda förtjänster (LL). 9748 (Boswell). 1. Dh8, Sd7 (Kd7). 2. Tc7 (T×b7). 9749 (Prokop). 1. Kd5, f6 (Lg6). 2. S4e5 (Le2). 3. Tg5 (Sd4). 4. Tf7 (De4). Varianten Lg6 har varit för svår för många. Typisk för sin förf., det är beröm nog. 9750 (Larsson). Skensp. 1. —, Th1. 2. Lf2, Sh5. Lösn. 1. Ld2, Lh1. 2. Lf4, Se4. Bil. 1. Kf2, S×g4. 2. Kg1. Korrektur: Kb3, Th1, La1, Sf3 — Kf5, Sf5, Bf7. Hj2m. G. A. Ekestubbe föreslår att vit K i stället sättes på f1 och Sf5 utbytes mot svart T. 9751 (Kniest). Skensp. 1. —, Db1. 2. Kd2, Dc2. 3. Ke1, Dc1. Lösn. 1. g4, Dh1. 2. Kd2, D×h6. 3. Ke1, Dc1. Antagligen har förf. glömt en svart Ba2, som vi tillfogar, ty nu finns flera bilösn. med svart Kc2 eller d2 blockerad av svarta pjä-

ser beroende på att vit K och D kan gå till b1. 9752 (Melander). 1. Kf6, Kg3. 2. Kg7, Kf4. 3. Kh8, Kc5. 4. b1L, Kf6. 5. Lh7, Kf7. 9753 (Melander). 1. Kc6, Kd3. 2. Kb7, Kc4. 3. Ka8, Kb5. 4. b1T, Ka6. 5. Tb8, Sc7. En riktigt trevlig debut. God blick för genrens möjligheter (HT). 9754 (Nilsson). 1. f1T, Sf6. 2. Tf4, Sf1. 3. Kf5, Sg4. 4. Ke4, Kc4. 5. f5, Sd2. Bilösn. 1. Kg7, Sc5. 2. Kg8, Se6. 3. f1T, Se4. 4. Th1, Kc4. 5. Th8, Sf6 med flera variationer. 9755 (Svedberg). 1. La6, Th8. 2. Lc8, Lg8. 3. Le6, L×e6. 4. g5, Kg8. Genom att promlemred. lurade förf. att utbyta dennes vita Tg2 mot Bg5 uppstod bilösn. 1. g5, Kg8. 2. Kh6, Ta1. 3. La6, Th1. Eller också kan man fortsätta författarlösningen med 3. Lg4, La2. 4. g6, Kg8. Extra-poäng till den som bilöser författarens egen ställning.

LÖSARLISTA OKTOBER 1950 — JANUARI 1951.

O. Alfredsson 3 p. I. Andersson 304+28+31+26=389. M. Andersson 73+24=97. S. Andersson 10. Å. Andersson 339+35+35+24=433. P. Assarsson 4+8=12. K. G. Bergvall 74+12+18=104. H. Björk 3. A. Björklund 4+2+4=10. Y. Bladh 257+32+32+26=347. S. Blomdahl 499+30+26=555. H. Byström 9+10+22=41. E. Carlsson 9. S. Dahlén IV 491+29+28=548. G. A. Ekestubbe 24. G. Fredelius III 288+12+10+8=318. Fr. Hansson 28. E. Henriksson 127+5+3+6=141. C. I. Holm 3. B. Holmer 79+4+8=991. E. Holmvall 3. J. P. Jensen 96+40+34+33=203. K. G. Johansson 235+27+31+26=319. S. M. Karlsson IV 137+23+30=190. T. Krook 16. H. B. Larsson 5+8=13. L. Larsson III 352+11=363. O. Lindberger 30. Fr. Lindgren 247+5+5+5=262. E. Lundin II 18+12+6+11=47. B. E. Melander 60+35+37+31=163. A. Nilsson 200+26+38+28=292. M. Nordström 5+8=13. O. E. Olsson 111+8+4+8=131. L. Pettersson 3+4+5=12. B. Rindfors 75+22+11+17=125. O. Sahlin 2. F. Sandberg 291+18+11+17=337. F. Selander 231+25=256. A. Sjöstedt 9. H. Tern-

blad IV 471+27+29+25=552. P. Thunberg 435+7+11+13=466. S. Togeby 164+11+22+15=212. A. E. Wester 184+4+1+2=191. E. Wikström 30. Dessutom har vi mottagit ett brev med lösningar till problemen 9740—47 men sakna avsändarens namn.

Till de magiska 500 poängen, som berättiga till bokpris, gratulera vi i dag herrar S. Blomdahl, S. Dahlén och H. Ternblad. De bägge senare ha fullbordat sina fjärde serier och alla tre tillhör de verkligt skickliga lösarnas förnäma skara. Vi har också nöjet att hälsa många nya lösare välkomna i kretsen och önskar dem en god fortsättning. Med litet träning kommer nog poängskörden per häfte att växa rätt kraftigt. Tag reda på någon konkurrent som ligger ett par pinnhål före er själv och sätt till alla krafter för att gå förbi åtminstone honom. Och se upp så att inte den som ligger sämre placerad än ni själv går om er. Det bör kunna bli en strid på kniven om att erövra så många poäng som möjligt. Och är det något som är dunkelt kan man ju alltid fråga problemred. Bifoga svarsporto.

NYBÖRJARTÄVLING 5.

9494. Gunnar Andersson.

III pris Tfs 1949.

Matt i 2 drag. 1. Dd5.

S. k. dragplikt föreligger, om det i utgångsställningen till ett problem finns ett mattdrag på varje drag, svart kan göra, om han börjar (skenspel). Har vit tempodrag till förfogande, är problemet lätt att lösa, men det kan också hända, att han måste lägga om sin spelföring helt och hållet. I nr 9494 ovan kan svart i diagramställningen spela Kc8, L likgiltigt, Se6 eller S annat drag och vit sätter då matt genom resp. D×e8, Dc8, D×e8 och D×g4. Inledningen är 1. Dd5, eftersom vit saknar tempodrag, och om svart nu gör samma drag som förut följer matt genom d7, Td8, Dc6 och Df5. Samma svarta drag ge alltså helt nya matter. Det har uppstått s. k. mattförändring (det kan också tänkas att en del svarta drag ge samma mattdrag i skenspel och lösning). Vi utlyser följande tävling: *Konstruera en dragpliktstvädragare med minst två mattförändringar.*

Tävlingen är öppen endast för nybörjare och mindre rutinerade problemister och bidrag med fullständig lösning skall sändas till problemred. senast den 30 juni. Två priser i form av diplom.

TURNERINGSKALENDER.

Tidningen Upsala utlyser turnering för alla under året publicerade problem oavsett betingelse. Tre priser 25, 15 och 10 kronor

samt diplom. Adress: Red. A. Eriksson, Tidningen Upsala, Upsala.

Nederlandse Bond van Probleemvrienden utlyser med anledning av sin 20-åriga tillvaro turneringar för 2-dragare, 3-dragare, 4-dragare och 2-dragare med fantasipjäser. Adress: G. Smit, Santpoorterstraat 11, Haarlem, Nederländerna. Frist: 31. juli 1951.

Feenschachs 3. tematurnering för hjälpmatter med godtyckligt dragantal med två svarta B-förvandlingar. Förvandlingspjäserna ska blockera flyktfält för svart. K. Dessutom önskas så många övriga problem-effekter som möjligt. Ex. G. Paros, Feenschach nr 49, Kh1, Sd1—Ka1, Ta2, Bb2, d2. Hjälpmatt i 3 drag. 1. b1S, Sc3. 2. d1S, Kg1. 3. Sb2, Sc2. Linjeöppning och -spärning och tempodrag (Kg1). Olika avd. för miniatyrer, merediths och övriga problem. Ett bokpris i var avd. Domare G. Paros. Sändningar till W. Karsch, Barmstedt (Holstein), Pinneberger Landstrasse, Tyskland. Alla problem som publiceras i Feenschach 1951 deltar i tävlingen.

T. Kardos, den välkände ungerske problemisten, som förbereder en problembok, är tacksam för meddelande snarast om svenska dragpliktsproblem i två drag med minst fem mattförändringar. Adress: T. Kardos, Budapest XI, Verpléti — ut. 18, Ungern.

Centurini Chess Club i Genua utlyser en internationell Partistudie tävling med tio priser från 6.000 till 500 lire. Närmare detaljer kan erhållas från L. Penco, Presidente, Circolo Scacchistico Genovese Luigi Centurini, presso Associazione Artiglieria, via Luccoli 30, Genova, Italia.

Hans Müller: Botvinnik lehrte Schach. 100 partier av Botvinnik, utförligt glosserade. Pris inb. 13: 50.

Korrespondensschack

Sveriges Schackförbunds korrespondensschackkommitté ("SSKK")

Korresponderande sekreterare:

P.-G. Högborg, Skeppargatan 80, Stockholm. Tel. 60 44 00.

Ledare av de nationella tävlingarna:

Elis Hugolf, Timsforsvägen 2, Stureby, Stockholm. Tel. 48 55 99.

Ledare av den internationella tävlingsverksamheten:

E. Larsson, Malmövägen 58, Johanneshov. Tel. 49 59 53.

Ledare av internationella matcher:

E. Gärdéus, Bellevuevägen 8, Sollefteå.

Slutspelade turneringar:

Klass I, grupp 8:

Rättelse av pridfört publ. i föreg. nr av TFS.

1 pris: Wiking Johansson, Norrhult, 4½ poäng, 2 pris: Gottfrid Åberg, Skelleftehamn 4 poäng, 3 pris: Knut Nordström, Stockholm och Olof Karlsson, Göteborg, 3½ poäng.

Klass I, grupp 10:

1 pris: Herbert Strömberg, Ätvidaberg, 5½ poäng, 2 pris: Tord Ödmark, Östersund, 5 poäng, 3 pris: A. Bjurén, Harsprånget, 4½ poäng.

Klass III, grupp 10:

1 pris: Åke Andersson, Udenäs, 4½ poäng, 2-3 pris: Arne Brelert, Asmundtorp, Per Nilsson, Simrishamn, och Eskil Persson, Norberg, 4 poäng.

Klass III, grupp 12:

1 pris: Allan Norberg, Ullånger, 5 poäng, 2-3 pris: Sven-Anton Schneider, Stockholm och Bror Persson, Skåne-Ask.

Klass III, grupp 13:

1 pris: Gunnar Furn, Bro, 5 poäng, 2 pris: Tore Danielsson, Röstånga, 3 pris: Bertil Hill, Lännersta, 4 poäng.

AVGJORDA PARTIER.

Sverigemästerskapet 1950: 1=2, 1-5, 9-5, 10-9, 6-5, 2-8, 2-5, 3=6, 1=3.
M/4: 5-1, 5-1, 4-5, 3-1, 2-1, 2-1.
M/5: 8=10, 6-2, 13-10, 13-7, 5-15, 4-12, 11-3, 3-10, 11-10, 5-7, 11-9, 8-7, 8-6. M/6: 9-7. M/7: 6-9. I/11: 1=5, 4=7. I/12: 6-5, 7-5, 6-3, 1-7, 1-4. I/13: 6-5, 3-2, 7-5, 2=7. I/14: 6-1. I/15: 1=4, 1-6, 4-6, 4-7, 7-6. I/16: 1=7. I/18: 4-5, 7-5. II/9: 7-5, 2=3, 3=6. II/10: 1-6, 5-6. II/11: 2-5, 1-6, 2-6. II/12: 4-3, 5-1, 6-3, 6-2. II/13: 1-6, 4-1, 1-7, 2-7, 5=6. II/15: 2-5, 5=6, 3=6. II/16: 4=5, 3-7, 1-6, 1=7, 1=4, 3-6, 2-3, 1-5, 2-4. II/18: 3-6. II/19: 5=7, 5-1, 1-2, 5-6. III/13: 2=4. Rättelse: 4-3 ej 3-4. III/16: 3-4, 6-4. III/17: 5=7. III/19: 2-5, 4-7, 2-7, 3-6, 4-6. III/20: 2=7, 2-5. III/21: 7-2. III/22: 1-5, 1=7, 1-6, 1-3, 4-3, 5-7. III/23: 6-7. III/24: 2=5, 5-7, 1-7, 4-5, 4-3. III/25: 5-2, 5-7, 2-6, 1-4. III/26: 4-7, 4=6, 6-1, 4-2, 1-7. III/27: 6-1, 2-5, 2-3. III/28: 5-7, 5-2, 7-6, 2=7. III/29: 6-7, 4-5, 3-1. III/30: 3-5, 3-7, 7-1. III/31: 1-4, 4-3, 6-7, 1-3, 2-3, 6-3, 7-3. III/32: 1=7, 6-4, 7-4. III/33: 7-3, 7-1, 4-1.

VM I KORRESPONDENSSCHACK.

Finalen om världsmästartiteln i korrespondensschack, som pågått sedan den 1 maj 1950, bjuder nu på många dramatiska poäng. Vår ende svenske representant, H. Malmgren, Tierp, tog ledningen genom snabba vinster mot holländaren v/t Veer och argentinarerna Cuadro. Malmgrens ledning blev dock kortvarig, då italienaren Napolitano noterade 7 vinstpartier i rask följd. Givetvis är det för tidigt att ännu sia om utgången, speciellt som några resultat ännu ej ingått från Purdy, Australien, Balogh, Ungern, och Collins, U. S. A., men det är fråga, om italienarens stora försprång kan inhämtas. En av favoriterna dr Edmund Adam från Tyskland har redan två förluster, mot Barda, Norge, och Mitchell, England, men har å andra sidan vunnit mot Napolitano i ett mycket starkt parti. Säkert är, att striden kommer att bli hård om platserna närmast efter Napolitano, och ingen av deltagarna har sackat efter. Engelsen Mitchell, som förutsågs skulle bli sparven i tranedansen, har tagit poäng inte bara från dr Adam utan även vunnit över Barda och spelat remi mot Malmgren och Madsen, Norge. Mycket bra till ligger också G. Wood, England.

Napolitano (Italien) 7-1, Malmgren (Sverige) 4-1, G. Wood (England) 3½-1½, Mitchell (England) 3-4, Madsen (Norge) 2½-4½, Barda (Norge) 2-2, van Scheltinga (Holland) 1½-1½, Watzl (Österrike) 1-0, Adam (Tyskland) 1-3, v/t Veer (Holland) ½-1½, Viaud (Frankrike), Purdy (Australien), Collins (USA), Balogh (Ungern), och Cuadro (Argentina) 0 poäng.

SVERIGE LEDER SCHACKOLYMPIAD.

Det svenska laget bestående av Backlund, Wikström, Sterner, Smith, Strand och Isaksson leder fortfarande den olympiska finalen för 6-mannalag i korrespondensschack. Lagets förlustpoäng är dock för hög för att

man skall kunna räkna med en svensk vinst. I det oerhört starka kopplet av sexmannalag, som deltar, är den svenska insatsen dock överraskande god, speciellt med tanke på att ingen i laget har någon större rutin i internationella sammanhang. Som jämförelse kan nämnas, att vårt rutinerade första lag endast kom femma i sin förgrupp.

Ställningen för dagen är följande: Sverige 15-16, Ungern 12½-5½, Portugal 12½-14½, Tjeckoslovakien 11-7, Italien 10-14, Peru 8-8 och Argentina 7½-11½.

Individuellt: Sterner 3½-2½, Strand 2½-1½, Isaksson 2½-2½, Smith 2-3, Wikström 2-4, Backlund 1½-2½.

NYA FRISKA TAG I DET INTERNATIONELLA KORR-SCHACKET.

Nyss hemkommen från London och Amsterdam kan jag förtälja glädjande nyheter för alla korr-schackspelare. Samtliga de nya styrelseledamöterna i ICCF träffades i London under påskhelgen den 21-26 mars. Den nye presidenten J. L. Ordmond hade kommit från Schweiz, jugoslaven Gabriel Macejin från Belgrad och Erik Larsson från Stockholm. I London tillkom så generalsekreteraren A. F. Stammwitz och kassören C. Meredith. På en del sammanträden närvaro även nuvarande sekreteraren i BCCA Sidney Schroder, förutvarande sekreteraren i BCCA Frank Battersby, huvudredaktören för British Chess Magazine Brian Reilly m. fl.

Det arbetades hårt under samtliga dagar och många för det internationella korr-schacket viktiga beslut fattades. Ett anbud från Jugoslaviens Schackförbund att trycka förbundets officiella organ MAIL CHESS antogs enhälligt, och dess första nummer kommer i maj. Det kommer ut varje månad med 16 sidor och kommer framför allt att innehålla resultat från ICCF's samtliga turneringar samt partier som blir kommenterade av samtliga de välkända stormästarna i Jugoslavien.

Ett stort propagandaarbete förutses för

ICCF:s individuella turneringar (de s. k. 7-manna-grupperna). Däremot kommer såväl utslagsturneringarna och slutspelsturneringarna att utgå. Det nya med de individuella turneringarna blir att de kommer att ingå i världsmästerskapet. En spelare som startar i lägsta klassen (III) spelar nämligen redan om VM-titeln även om vägen dit är mycket svår. Han måste uppnå mera än 2/3-delar av möjliga poäng, innan han flyttas upp en klass. Klasserna är klass III, II, I, mästartklass och championklass. Vinnarna av championgrupperna blir direkt kvalificerade att delta i förgrupper och vinnarna av dessa förgrupper kommer så till finalen, vars vinnare får VM-titeln.

Avgiften för deltagande i en VM-grupp är endast Kr. 3:75, som sändes till Erik Larsson, Malmö. 58, Johanneshov (postgiro 15 61 69). Uppgiv spelstyrkan! Första numret av MAIL CHESS kommer att tryckas i en mycket stor upplaga. Samtliga tidigare prenumeranter på MAIL CHESS kommer att erhålla de första numren, liksom deltagare i ICCF-turneringarna. Önskar några ytterligare erhålla provnummer, sändes sådana gärna på begäran hos Erik Larsson.

Nya regler för individuella VM och olympiaderna komma att utarbetas av tvenne underkommittéer och även själva reglerna för korr-schackspelet skall penetreras. I kommittéerna ingår Ormond, Stammwitz, Larsson och ter Braak.

Erik Larsson.

VÄRLDSMÄSTERSKAPET 1951.

RETI-ÖPPNING.

Dr M. Napolitano Dr E. Adam

Italien	Tyskland
1. Sg1—f3	c7—c5
2. c2—c4	Sg8—f6
3. b2—b4!	— —

Denna gambitförsättning synes här mycket starkare än i sicilianskt (bekant genom Keres parti mot Eliskases i Semmeringturneringen 1937), då vit får en stark bondefalang i centrum.

3. — — c5×b4

Blott genom att anta gambiten, kan svart hoppas på utjämning.

4. d2—d4 d7—d5

Bäst!

5. c4×d5 Sf6×d5

Detta är starkare än D×d5, vilket vit hade väntat sig, ty därpå fortsätter vit med 6. Sbd2 och hotar tempoangrepp på damen (e4) och eventuellt Lc4 med en snabb utveckling. Efter vita korta rockaden, ser sig svart snart utsatt för ett häftigt kungsangrepp, vilket med den dåligt utvecklade svarta damflygeln måste bli avgörande, desto mer som de vita centrumbönderna bidra som kinetisk energikälla.

6. e2—e4 Sd5—b6!

7. d4—d5 — —

Detta drag ser ytterst starkt ut, då det inte blott hämmar den svarta damflygelns utveckling, utan framför allt medelst Lb2 uppenbarar den svarta kungsflygelns svagheter.

7. — — c7—e5!!

Då e7—e6 ej går för Lb5†, syntes här goda råd dyra, men detta motoffer klarar upp det hela och var också den enda utvägen!

8. Sf3×e5 Lf8—d6

Vinner ett utvecklingstempo.

9. Lf1—b5† Sb8—d7

Bättre än Ld7!

10. Se5—d3 0—0

11. 0—0 — —

Det räckte just. Dh4 pareras med f4.

11. — — f7—f5

12. Lc1—f4 — —

Tyvärr nödvändigt. Drömmen om den sköna diagonalen a1—h8 är ute.

12. — — Dd8—c7!

De7 går ej för e5 jämte Te1.

13. Lf4×d6 Dc7×d6

14. f2—f3 a7—a6

Mobiliserar genom framtvingat byte tornet på a8.

15. Lb5×d7 Lc8×d7

16. Sb1—d2 — —

Även vit bringar slutligen damflygelpjäserna i spel. Dock är svarts positionella överlägsenhet tydlig, desto mer som den svarta damlöparen överallt finner fördelaktig terräng. Blott i sina centrumbribönder har vit en stark motvikt.

16. — — Ta8—c8

Här börjar partiets svåraste del. Även a6—a5 syntes mycket utsiktsrikt, men...?

17. Tf1—e1! — —

En utmärkt parad. Fångslingen av Sd3 genom Lb5 vore mer än obekvä. Därför är emellertid nu tidpunkten kommen, då svart drar fördel genom öppnandet av f-linjen.

17. — — f5×e4

18. f3×e4 Sb6—a4!

Denna springare strävar till c3, där den står utmärkt och kan verka avgörande på spelet i fortsättningen.

19. Sd2—f1 — —

Ännu bäst, ty springaren bör söka bättre fält för angrepp och försvar.

19. — — Dd6—b6†

20. Kg1—h1 — —

Tvunget då Te3 ej går för T×f1† och D×e3. På Se3 följer nu Sc3 (angrepp på damen) jämte Se4.

20. — — Db6—d4!

Slutangreppet gynnas av de olyckliga springarposteringarna.

21. d5—d6 — —

Ger de största utsikterna till räddning.

21. — — Sa4—c3!

Förstör alla förhoppningar, då materiell förlust ej längre kan undvikas.

22. Dd1—b3† Kg8—h8

23. e4—e5 — —

På S×b4 följer Sc3×e4! Den hotande kvävsmatten började med Sf2† kan inte pareras med T×e4, då annars med D×a1!

avgörandet faller och med h3 därefter Tc8—c3 vinsten säkras.

23. — — Dd4×d3

24. e5—e6 Tc8—e8

Nu är inte bara slag av löparen d7 förhindrat genom mattvändningarna utan framför allt utnyttjas svagheter på vits första rad, då ju Ted1 eller Tad1 ej går för S×d1 jämte Sf2†.

25. Sf1—g3 Dd3—d2

Med hotet Lc6! Även nu visar sig Td1 icke spelbart på grund av S×d1, T×d1, T×e6!!

26. Uppgivet.

(Anm. av dr Adam)

SPANSKT PARTI.

H. Malmgren,

A. Cuadrado,

Sverige.

Argentina.

1. e2—e4 c7—e5

2. Sg1—f3 Sb8—c6

3. Lf1—b5 a7—a6

4. Lb5—a4 Sg8—f6

5. 0—0 Sf6×e4

6. d2—d4 b7—b5

7. La4—b3 d7—d5

8. d4×e5 Lc7—e6

9. Dd1—e2 — —

Den s. k. Adamvarianten kom flitigt till användning vid världsmästerskapsturneringen i Moskva 1948 men har förekommit långt tidigare, t. ex. i partierna Adam—Seibold och Adam—Malmgren, IFSB-förbundsmästerskapet 1939.

9. — — Lf8—e7

Draget 9. —, Sa5 är också spelbart.

10. c2—c4 — —

Till skillnad från 10. Td1.

10. — — b5×c4

11. Lb3—a4 Lc6—d7

Fatalt vore 11. —, Dd7 för 12. Sd4 med pjäsförlust.

12. Sb1—c3   Se4×c3
 13. b2×c3   Sc6—a7
 14. La4—c2   Dd8—c8
 15. Le1—g5!   Dc8—d8

Försöket 15. —, Lc5 har även sina sidor.

16. Lg5—f6!   — —

Ett för svart helt säkert oväntat drag. Om härefter 16. —, g×f6 så 17. e×f6 och rockaden är omintetgjord i båda fallen.

16. — —   0—0
 17. Sf3—g5   h7—h6

Vad annat? 17. —, g6 strandar på dam-offret 18. Dh5!!

18. De2—h5   Sa7—b5?

Svart vill ingalunda prisge kvalitén, som var en nödtvungen åtgärd. Nu följer en särdeles obehaglig överraskning.

19. Dh5×h6!!   Uppgivet.

Om 19. —, g×h6 så 20. Lh7‡.

(Anm. av Malmgren)

SPANSKT PARTI.

G. R. Mitchell,	Olaf Barda,
England.	Norge.
1. c2—c4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6

3. Lf1—b5	a7—a6
4. Lb5—a4	Sg8—f6
5. 0—0	Lf8—e7
6. Tf1—c1	b7—b5
7. La4—b3	0—0
8. c2—c3	d7—d5
9. e4×d5	e5—e4
10. d5×c6	e4×f3
11. Dd1×f3	Lc8—g4
12. Df3—g3	Le7—d6
13. f2—f4	g7—g5
14. d2—d4	Kg8—h8
15. Te1—e5	g5×f4
16. Dg3—h4	Ld6×e5
17. d4×e5	Tf8—g8
18. Dh4×f6‡	Dd8×f6
19. e5×f6	Lg4—h3
20. g2—g3	Ta8—e8
21. Kg1—f2	f4×g3‡
22. h2×g3	Lh3—g4
23. Lc1—f4	Tg8—g6
24. Sb1—d2	Te8—e2‡
25. Kf2—f1	Tg6×f6
26. Lb3—d1	Te2×d2
27. Ld1×g4	Td2×b2
28. Lg4—f3	Kh8—g8
29. Ta1—d1	Tf6—f5
30. Kf1—g1	Kg8—g7
31. Lf4×c7	b5—b4
32. Lf3—e4	Tf5—c5
33. c3×b4	Uppgivet.

SCHACKLANDSKAMPERNA

Danmark — Finland — Norge — Sverige

I SALTSJÖBADEN

10—15 augusti 1948

Av **HJ. MANDAL**   Pris kr. 5:—

Innehåller 70 partier med kommentarer.

Kan rekvireras från Tidskrift för Schack.

PRENUMERERA PÅ CHESS!

En regelbundet utkommande engelsk schacktidsskrift. Kan beställas genom Tidskrift för Schack. Per helår kr. 10:—.

Kurt Richter Schackkavalkad del I. Inbunden

Pris kr. 6:75

„ „ II „ „ „ 6:75

Internationella schackturneringen i Bad Gastein 1948.

Samtliga 187 spelade partier. Illustrerad.   Kr. 10:—

Carl Schlechter-minnesturneringen 1949. 91 partier   „ 2:—

Dr M. Euwe: Position- og Kombinationsspil — en mycket lärorik bok på danska språket   „ 5:—

Prenumerera på Schack-Magazin!

En regelbundet utkommande värdefull österrikisk schacktidsskrift. Kan beställas genom Tidskrift för Schack. Pr helår   „ 10:—

Schackspel (klubbmodellen) med hel springare, filtklädda och blytyngda   „ 9:25

Dito utan bly   „ 7:50

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Drottninggatan 29 C - Stockholm

Postgiro 3973

Nya lovord om

SCHACKKAVALKAD

”Författaren Kurt Richter serverar på ett trevligt sätt spelställningar där mästare och vanliga dödliga gör effektiv uppvisning i konsten att dels vinna och dels förlora partier.

Den originella boken är skriven i kåseriform och en och annan lites vers sätter extra krydda på den läckra anrättningen:

*Båda glömde i sin yra
 fålens språng till Gustav fyra!*

Man vill på det allra varmaste rekommendera ”Schackkavalkad”, som avviker helt från den vanliga typen av schackböcker.

Schackspelaren har fått sin bibel — den saken är klar!”

Gösta Gölin i Östergötlands Folkblad.

”Schack-Kavalkad är en allt igenom spirituell framställning av tusen och en spännande situationer på det sextiofyraåriga brädet. Det sällsamma hos spelet har fått en säregen belysning, där skämt och allvar omväxlar på ett behagfullt sätt, och det levande livet återspeglas i schackmästarnas kamp med ett subtilt material i ömtåliga ofta nog kuriösa ställningar. Tidskrift för Schack har med denna bok berett våra schackspelare en ny angenäm överraskning, som kommer att öka möjligheterna för hög och låg att lekande lätt fördjupa sig i det ädla spelet.”

S. Krenzisky i Sydsvenska Dagbladet.

Utgiven av Tidskrift för Schack.

Pris inb. 6:75. Postgiro 3973.

Schacklitteratur och Schackmateriel

BOOK: Schackmästaren Gösta Stoltz	häft. Kr. 12:—
” ” ” ”	inb. ” 15:—
CAPABLANCA: Lärobok i schack	” 6: 40
COLLIJN: Lärobok i schack för nybörjare; kart.	” 4:—
” ” ” ” ” ” (stora läroboken) häft.	” 11: 75
EUWE Spelöppningsteori. Pr del	” 2: 50
” Bondeslutspel o. Tornslutspel, per styck	” 3: 25
” Strategi och taktik i schack (dansk)	” 6:—
EUWE-KMOCH: Groningen 1946. 393 sidor	” 16: 25
CEDER: Mattförelseproblem	” 4: 25
KMOCH: Rubinstein vinner! 100 partier	inb. ” 11: 25
MANDAL: Den äldre svenska schacklitteraturen	” 1:—
” Skånes Schackförbunds minneskrift	” 1: 50
NIELSEN: Hvordan man vinder en Gewinnstilling	” 6:—
” Kan de kombinere	” 5:—
” Kongeangrebet	” 7:—
” Nimzowitsch, Danmarks Skaklærer	” 12:—
ROS: Samuel Loyd, 160 utvalda problem	(nedsatt pris) ” 2:—
SPIELMANN: K. Schlechter: 126 partier	” 4:—
WIGFORSS: Hur man spelar schack	inb. ” 10:—
TIDSKRIFT FÖR SCHACK: 1908—1917, 1919—1924 per årgång ..	” 4:—
” ” ” 1929—1934 per årgång	” 4:—
” ” ” 1939 per årgång	” 5:—
” ” ” 1943—1945 per årgång	” 6:—
SCHACKSPEL Lyx	” 12:—
” (Klubbmodell, fernissad trälåda)	” 5: 25
SCHACKMATTOR (styvt papper 45×45)	” 0: 50
TfS:s SPECIAL, tvärtbart bräde	” 3:—
Fickschackspel	” 8: 50
SCHACKPROTOKOLL pr 500 st.	” 7: 50
FÖRSEGLINGSKUVERT per 100 st.	” 2:—
TURNERINGSTABELLER (rondlistor) 6—8—10 spelare, per st. ..	” 0: 03
” ” 12—14—16 spelare, per st.	” 0: 06

TIDSKRIFT FÖR SCHACKS FÖRLAG

Drottninggatan 29 C - Stockholm

Postgiro 3973

Nya A.-B. Örebro Dagblads Tryckeri 1951.

Pris kr. 1:50